GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

CZWARTEK
5 WRZEŚNIA
2002 roku

TEL./FAKS
(069) 66 07 252

nr 105

CENA 6 Kč

Na skrzyżowaniu dziejów i kultur

MUZEUM Z DWUSTULETNIM RODOWODEM

Strona 1 - 3

UDANY JUBILEUSZ CHÓRU I MK PZKO

»GOROL« świętował

Strona 2

Ile kosztuje pierwszoklasista

Można wybierać, ale jest drogo

Strona 5

▲ *Na zaproszenie Międzynarodowego Ośrodka Współpracy Chrześcijańsko-Żydowskiej z siedzibą w Cieszynie gościła wczoraj w tym mieście radca Ambasady Izraela w Polsce, pani Bath Eden Kite (na zdjęciu w środku). Odwiedziła również Cz. Cieszyn, gdzie została przyjęta przez burmistrza Henryka Sznapkę (trzeci z lewej), a następnie zapaliła znicz pod tablicą pamiątkową na ścianie budynku Klubu PZKO przy ul. Bożka - dawnego żydowskiego domu modlitewnego.* ***Fot. DANUTA BRANNA***

REŻYSEREM PIERWSZEJ PREMIERY SCENY POLSKIEJ BĘDZIE JAN MONCZKA

Teatr w nowym sezonie

CZ. CIESZYN (kor) - **„Robimy wszystko po to, żeby nie przynosić naszemu regionowi wstydu“ - powiedział wczoraj na pierwszej w nowym sezonie konferencji prasowej dyrektor Teatru Cieszyńskiego Karol Suszka. „Świadczą o tym nie tylko recenzje i artykuły w prasie, ale też chociażby wyniki badań Czeskiego Instytutu Teatralnego. Jeżeli chodzi np. o liczbę widzów na przedstawieniach, to uplasowaliśmy się ze 128 zespołów teatralnych z całej RC na 24.-25., a co do liczby wyjazdów zagranicznych nawet na trzecim miejscu...“.**

Dyrektor Suszka, któremu na spotkaniu z dziennikarzami towarzyszyli członkowie kierownictw obu Scen - Polskiej (kier. artystyczny Rudolf Moliński oraz literacki - Joanna Wania) i Czeskiej (Miloš Čížek oraz Alice Jarnotowa i Vladimír Fekar) - wysoko ocenił ubiegły sezon, który przebiegał m.in. pod znakiem obchodów jubileuszu 50-lecia Sceny Polskiej. Był ten sezon dobry dla obu Scen nie tylko od strony artystycznej, ale dzięki pomocy Urzędu Powiatowego w Karwinie udało się też przeprowadzić kolejny etap remontu budynku teatru i odnowić teatralne archiwum.

A nowy sezon? Jak powiedzieli R. Moliński i J. Wania, Scena Polska rozpocznie go oficjalnie 14 września premierą współczesnej komedii Francisa Vebera „Kolacja dla głupca“ w reż. aktora Teatru Narodowego w Warszawie Jana Monczki, który zagra też główną rolę (pochodzący z Hawierzowa J. Monczka debiutował właśnie w 1980 na deskach TC). „Pożegnaliśmy się z Patrycją Czerwiec i Różą Miczko, dołączyli natomiast do zespołu Małgorzata Nartowska z Cieszyna i Mariusz Osmelak z Wrocławia. Powraca w tym sezonie Małgorzata Pikus“ - stwierdziła J. Wania. R. Moliński zaś poinformował o zmianach repertuarowych. I tak premiera „Mitów greckich“ przesunięta została z listopada na marzec, zamiast tej sztuki obejrzymy baśń „Powtórka z Czerwonego Kapturka“ autorstwa Andrzeja Stalonego-Dobrzańskiego w reż. Andrzeja Waldena.

Do zmian doszło także w Scenie Czeskiej - pożegnano się z Martinem Jurajdą, Alešem Spurným, Zdeňkiem Forejtem i Petrą Plankową, nowymi członkami zespołu będą Miluše Hradská, Dana Fialkowa, Kajetan Písařovic, Petr Sutorý i Ondřej Nosálek. Pierwsza premiera - sztuki Zdeňka Kozáka, Otakara Koska i V. Fekara pt. „Nejlepší slepice se nedá koupit aneb Kdo je pánem nad cikánem?“ - odbędzie się 5 października.

Teatr Cieszyński szykuje się po raz drugi do zorganizowania Festiwalu Teatrów Okręgu Morawsko-Śląskiego. Rozpocznie się on 12 listopada, a oprócz wszystkich teatrów naszego okręgu miałyby w nim wziąć udział również zespoły z Szumperka i polskiego Sosnowca.

TRWA WYPŁACANIE ODSZKODOWAŃ

Czy starczy pieniędzy?

PRAGA / CZ. CIESZYN (db) - Komisja odwoławcza Czesko-Niemieckiego Funduszu Przyszłości (CNFP), który zajmuje się m.in. wypłacaniem odszkodowań osobom pokrzywdzonym przez władze niemieckie w czasie drugiej wojny światowej, spotkała się w Pradze na swym kolejnym posiedzeniu.

„Rozpatrywaliśmy odwołania ofiar z terenów Zaolzia“ - poinformował naszą gazetę prezes Kongresu Polaków Józef Szymeczek, który wspólnie z historykiem Mečislavem Borákem reprezentuje w komisji interesy poszkodowanych ze Śląska Cieszyńskiego. „Wszystkich 15 spraw udało się załatwić pozytywnie - i to jest pomyślna wiadomość. Niestety, mam również mniej korzystną informację - CNFP jest zmuszony podjąć pewne kroki oszczędnościowe. Wynika to z faktu, że suma przyznana przez niemieckich partnerów jest ograniczona, a osób uprawnionych do odszkodowań jest dużo“.

Oszczędności zaplanowano tak, aby nie skrzywdzić którejś z grup uprawnionych. Przyjęto zasadę, że w pierwszym rzędzie odszkodowania należą się bezpośrednio poszkodowanym osobom. Wiele z nich otrzymało już pierwszą ratę, o tym, czy przysługuje im druga rata, zostaną poinformowane listownie.

Ciąg dalszy na str. 2

PREMIERZY POLSKI I CZECH O INTEGRACJI Z UE

Przed referendum

WARSZAWA - Premierzy Polski i Czech - Leszek Miller i Vladimír Špidla - zgodzili się, że oba kraje powinny koordynować działania związane z przygotowaniem do referendów akcesyjnych. Nie padła jednak żadna konkretna data dotycząca referendów. Obaj premierzy rozmawiali także o współpracy gospodarczej i współdziałaniu w ramach Grupy Wyszehradzkiej oraz o rozszerzeniu NATO. Premier RC przebywa w Polsce z dwudniową oficjalną wizytą. Jest to jego pierwsza podróż zagraniczna od momentu objęcia funkcji szefa czeskiego rządu.

Polski premier przekazał wyrazy współczucia i solidarności od władz i narodu polskiego w związku z katastrofalną powodzią. Szef polskiego rządu wyraził też gotowość dalszej współpracy i niesienia pomocy ofiarom kataklizmu.

Po południu obaj szefowie rządów spotkali się z grupą Polaków wspierających ofiary powodzi w RC.

25 LAT FAKULTETU EKONOMICZNEGO VŠB-TU

Dobra renoma i 4600 studentów

OSTRAWA (s) - W związku z utratą znaczenia jako wylęgarnia inżynierów zawodów górniczych Wyższa Szkoła Górnicza - Uniwersytet Techniczny przeprofilowała się i dziś z górnictwem ma już niewiele wspólnego.

Gdyby nie to, jej kolejni absolwenci z dyplomami inżynierów górnictwa przy dzisiejszym prawie zerowym zapotrzebowaniu na nową wyższą kadrę techniczną w kopalniach OKD i ČMD z góry by byli skazani na bezrobocie lub na kursy rekwalifikacyjne.

Bodaj jako pierwszy na VŠB przed 25 laty powstał fakultet ekonomiczny. Dziś na fakultecie tym, który rozwinął się w olbrzymi i cieszący się dobrą sławą tak w czeskim, jak i zagranicznym świecie nauki wydział, studiuje 4600 młodych ludzi.

Studenci ostrawskiej ekonomii zgłębiają 11 kierunków magisterskich oraz sześć licencjackich, które podobno mają najliczniejszą grupę słuchaczy. Na pięciu kierunkach można też otworzyć przewód doktorski. Największym zainteresowaniem z magisterskich kierunków cieszy się program edukacyjny ekonomika i management. Natomiast w ramach rozłożonych na całe życie permanentnych studiów uczelnia wprowadziła tzw. MBA studium, które organizowane jest przy współpracy z Jogn Moores University w angielskim mieście Liverpool. Na różne kierunki tego studium zapisało się około 600 osób.

Dla uczczenia ćwierćwiecza fakultetu ekonomicznego dziekanat urządził w dniach 3-5 września konferencję międzynarodową „Procesy ekonomiczne i adaptacyjne 2002 dla czeskich regionów przemysłowych przed wejściem do UE“.

ŚWIATOWE FORUM MEDIÓW POLONIJNYCH

Wyzwania i szanse

TARNÓW - Około 150 dziennikarzy z blisko 30 państw uczestniczy w jubileuszowym X Światowym Forum Mediów Polonijnych, które rozpoczęło się wczoraj w Tarnowie. Głównym tematem tegorocznej edycji forum jest integracja Polski z Unią Europejską. Uczestnicy będą dyskutować m.in. o wyzwaniach, szansach i niepokojach z tym związanych.

Forum jest największym przedsięwzięciem w Polsce adresowanym do dziennikarzy polskich pracujących w prasie, radiu i telewizji na całym świecie. Inicjatywa ma na celu podkreślenie roli mediów polonijnych w budowie więzi społecznych, gospodarczych i kulturalnych pomiędzy środowiskami Polonii a krajem. Forum zakończy się 9 września w Warszawie spotkaniem z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim.

ISSN 1212-4222

9 771212 422041 02105

POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie umiarkowane do dużego, lokalne opady deszczu i burze. Temperatura w dzień 22 - 25 st., nocą 15 - 11 st. C.

PIĄTEK - Bez większych zmian. Temperatura w dzień od 20 do 24 st., nocą od 14 do 10 st. C.

MUZEUM Z DWUSTULETNIM RODOWODEM

Na skrzyżowaniu dziejów i kultur

Dumni są cieszyniacy ze swego muzeum, a mają po temu powody. Mieści się bowiem w grodzie nadolziańskim drugie najstarsze, po Muzeum Izabeli Czartoryskiej w Puławach, muzeum publiczne w Polsce. A zatem nie w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Poznaniu, a właśnie w Cieszynie.

Przez ostatnich osiemnaście lat zamknięte było dla zwiedzających, niedawno ponownie otworzyło swoje podwoje. W nowiuteńkiej szacie prezentuje się okazale. „Udało się zrobić wspólnie coś dla tych, którzy na Śląsku Cieszyńskim byli, dzisiaj są i będą. Budowanie przyszłości na fundamentach przeszłości jest czymś, o czym zawsze powinniśmy pamiętać“ - stwierdził starosta cieszyński Witold Dzierżawski w czasie uroczystości otwarcia. Muzeum Śląska Cieszyńskiego obchodzi w roku bieżącym dwusetną rocznicę istnienia, a jego historia jest niezmiernie ciekawa. Rąbka jej tajemnicy uchylił dyrektor placówki Marian Dembiniok.

Muzeum założone zostało w 1802 roku przez ks. Leopolda Jana Szersznika, jednego z najwybitniejszych i najbardziej zasłużonych osób dla Cieszyna. Był wszechstronnie wykształconym humanistą,

Ciąg dalszy na str. 3

▼ *Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej w czasie występu na dziedzińcu muzeum z okazji otwarcia placówki po remoncie.* ***Fot. EMILIA ŚWIDER***

UDANY JUBILEUSZ CHÓRU I MK PZKO

»Gorol« świętował

JABŁONKÓW (db) - Miła atmosfera rodzinnego spotkania towarzyszyła w sobotę uczestnikom obchodów 55-lecia MK PZKO w Jabłonkowie i 55-lecia miejscowego chóru męskiego „Gorol“. Na scenie Lasku Miejskiego w programie, który prowadził Tadeusz Filipczyk, wystąpił chór-jubilat pod dyrekcją Andrzeja Mozgały oraz jego goście: chór żeński „Melodia“ z Nawsia, kapela „Nowina“ i zespół „Zaolzi“.

Liczni goście imprezy mogli posłuchać wierszy Anieli Kupiec, Henryka Jasiczka i Władysława Młynka, wspomnień o założycielach tutejszego PZKO i „Gorola“, o osobach, które już odeszły, a zawsze kojarzyć się będą z nieistniejącą już jabłonkowską Czytelnią czy Gorolskim Świętem. Wystąpił też długoletni dyrygent „Gorola“ Boguław Stonawski, a trzy pieśni wykonał tzw. mały zespół złożony z najmłodszych chórzystów „Gorola“.

Prezes Koła PZKO Jan Ryłko przypomniał swych poprzedników w tej funkcji - m. in. pierwszego prezesa Franciszka Hanaka - podziękował też licznym działaczom, dzięki którym przez lata rozwijała się w Jabłonkowie praca kulturalno-oświatowa i funkcjonowały pezetkaowskie lokale. Do tych podziękowań dołączył też gość specjalny - znany muzyk Józef Skrzek. Gościom jubileuszu zaprezentował się on w godzinnym koncercie wspólnie z zespołem Wałasi z Istebnej. Nastrój panujący w Lasku Miejskim podkreśliło jeszcze zapalenie ogromnej watry (na prośbę organizatorów dokonał go burmistrz miasta Petr Sagitarius) i serdeczne życzenia kierowane do jubilatów.

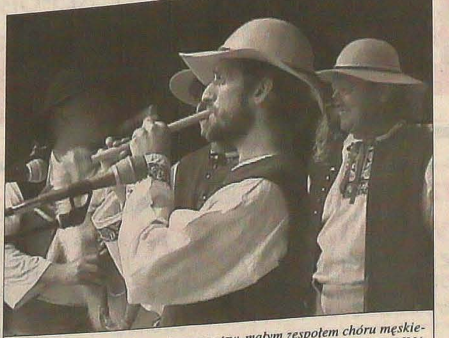

▲ *Dyrygent Andrzej Mozgała wraz z tzw. małym zespołem chóru męskiego „Gorol“ z Jabłonkowa.* ***Fot. DANUTA BRANNA***

UNIA WSPIERA DZIAŁALNOŚĆ TRANSGRANICZNĄ

Nie przegap terminu!

CZ. CIESZYN (db) - Jesień jest tradycyjnie okresem przygotowań planów działalności i budżetów stowarzyszeń na rok następny. Wiele z nich korzysta z dotacji i w związku z tym musi przygotować również wnioski o dofinansowanie.

Przypominamy wszystkim, którzy rozwijają działalność ponadgraniczną, że we wtorek 10 września upływa termin składania projektów w ramach programu Unii Europejskiej Phare CBC. W tej edycji programu można się ubiegać o dofinansowanie tzw. małych projektów inwestycyjnych oraz o wsparcie w ramach programu „People to People“. O ile pierwszy z nich dotyczy raczej gmin, drugi jest przeznaczony również dla organizacji społecznych zajmujących się kulturą, turystyką, działalnością młodzieżową itp. Bliższe informacje oraz formularze zgłoszeń można znaleźć w internecie na stronach http//euroregion.inforeg.cz. Można się też zwrócić do Regionalnego Stowarzyszenia Czesko-Polskiej Współpracy z siedzibą w czeskocieszyńskiej „Strzelnicy“, gdzie też należy składać prośby o dotacje.

Pomóżmy sobie wzajemnie!

Nie ma tygodnia, aby nie dotarły do redakcji sygnały o niedoręczeniu lub o doręczeniu z opóźnieniem stałym prenumeratorom „Głosu Ludu“. Ostatnio skarżyli się prenumeratorzy z Ligotki Kameralnej, Jabłonkowa, Karwiny, Ostrawy...

Kilkakrotnie publikowaliśmy już numer telefoniczny, pod którym - według informacji firmy zajmującej się dystrybucją gazety - można zgłaszać zastrzeżenia i uwagi dotyczące rozprowadzania „Głosu Ludu“. Zdajemy sobie jednak sprawę z tego, że abonent, który nie otrzyma zaprenumerowanej przez siebie gazety, siłą rzeczy nie ma szansy przeczytać, co w takiej sytuacji należy robić. **Dlatego gorąco prosimy naszych wiernych czytelników, którzy przeczytają ten tekst, dowiedzcie się, czy wasi sąsiedzi, rodzice, krewni, przyjaciele nie mają kłopotów z prenumerowaniem „Głosu Ludu“. Jeżeli tak - poradźcie im, aby zadzwonili pod numer tel. 069/625 02 07 (dystrybutor gazety) lub do Wydawnictwa „Olza“ (tel. 0659/71 31 28), ewentualnie do sekretariatu redakcji „Głosu Ludu“ (069/660 72 52). Aby móc interweniować, znać musimy nazwisko i adres prenumeratora zgłaszającego zastrzeżenia oraz szczegóły dotyczące niedoręczenia gazety (kiedy, ile razy itp.). Zależy nam na każdym naszym czytelniku - sytuacja, w której zaolziańscy Polacy rezygnują z prenumerowania swojej gazety po prostu dlatego, iż doręczyciel z jakiegoś powodu nie dostarczył paru numerów lub dostarczył je z opóźnieniem, jest nie do przyjęcia.** ***Godzi bowiem*** **w nasz z takim trudem wypracowany stan posiadania. Raz jeszcze zatem apelujemy: Pomagajmy sobie wzajemnie, wymieniajmy rady i informacje! Opłacając prenumeratę gazety, każdy czytelnik ma przecież prawo domagać się bezwzględnie tego, aby dostarczano mu ją regularnie i bez opóźnień.**

REDAKCJA

GOŚCIEM WICEMINISTER SZKOLNICTWA KAREL HRDÝ

Z nową pracownią

CZ. CIESZYN (kor) - Wiceminister szkolnictwa Karel Hrdý oraz zastępczyni hetmana okręgu morawsko-śląskiego ds. szkolnictwa Jaroslava Wenigerowa wzięli w poniedziałek udział w uroczystości rozpoczęcia roku szkolnego w czeskocieszyńskim Zespole Szkół Przedsiębiorczości Handlowej (ZSPH) przy ul. Frydeckiej. Goście z Pragi i Ostrawy dokonali również przecięcia wstęgi w nowej pracowni komputerowej w przybudówce na tzw. niebieskim gmachu szkoły.

O podniesieniu niebieskiego gmachu o jedno piętro zadecydowano w ub. roku, autorem projektu był Janusz Lasota. Budowlani zabrali się do roboty w lutym br., a przedsięwzięcie zostało sfinalizowane w sierpniu.

Jak powiedziała „GL“ wicedyrektor ZSPH ds. ekonomicznych Halina Twardzik, pierwotny projekt przewidywał, że w nowych lokalach (dwie pracownie i gabinet dla pedagoga) szkoła urządzi atelier dla uczniów kierunku „dekorator“. W związku z projektem ministerstwa szkolnictwa „Internet do szkół“ postanowiono na nowym czwartym piętrze budynku wybudować dwie pracownie komputerowe. „Są one na razie wyposażone tylko z połowy, w przyszłości będzie tu do dyspozycji 30 komputerów podłączonych do internetu“ - dodała Halina Twardzik.

W roku bieżącym podjęło w ZSPH naukę 1100 uczniów - na kierunkach dziennych i zaocznych.

SCENA POLSKA TC PROPONUJE:

Proszę... zrób mi dziecko

Po wakacyjnej przerwie Scena Polska TC wznowiła wystawianie kameralnej komedii lirycznej o dwójce samotnych ludzi pod oryginalnym tytułem „Proszę... zrób mi dziecko“ czeskiego dramatopisarza Mirko Stiebera; przekład, adaptacja i reżyseria Karol Suszka. Już od dwóch sezonów ten spektakl o samotności, inności i miłości wbrew wszystkim cieszy się ogromną popularnością. Anna Paprzyca (w roli ślepawej Wrchlickiej) i Karol Suszka (w roli kulawego Bláhy) wystąpili w wielu miejscowościach na Zaolziu, od Skrzeczonia aż po Jabłonków. W sobotę 7 września artyści Teatru Cieszyńskiego zawitają do Cierlicka, gdzie o godz. 20.00 w auli czeskiej szkoły podstawowej zaprezentują komedię „Proszę... zrób mi dziecko“. **(J.W.)**

▲ *Anna Paprzyca w roli Marii Vrchlickiej oraz Karol Suszka jako Antonín Bláha w sztuce „Proszę... zrób mi dziecko“.*

Fot. TC - WIESŁAW PRZECZEK

NA ŻWIRKOWISKU GRATKA DLA FILATELISTÓW

Okolicznościowe koperty

CIERLICKO-KOŚCIELEC (s) - W sobotę 14 września podczas uroczystości wieńczącej rok Żwirki i Wigury czynny będzie punkt sprzedaży pocztówek z widokiem miejsca tragedii polskich lotników z dnia 11 września 1932 roku, a także okolicznościowych kopert pocztowych z polskim i czeskim nadrukiem.

Ofrankowane kopery można będzie opatrzyć pieczątką z aktualną datą. Do nabycia będzie też tzw. naklejka „R“ z oryginalnym okolicznościowym nadrukiem. Słowem raj dla filatelistów.

TRWA ZBIÓRKA DLA ALBRECHTIC

Przyjmowane są tylko pieniądze

OLBRACHCICE (s) - Już tylko pieniądze przyjmowane są od ludzi dobrej woli, którzy pragną wesprzeć w nieszczęściu mieszkańców zaprzyjaźnionych z Olbrachcicami Albrechtic nad Wełtawą, które mocno ucierpiały w niedawnej powodzi. Organizatorzy tej zbiórki zrezygnowali już z przyjmowania darów materialnych, ponieważ przewóz tych rzeczy do adresatów jest niepomiernie kosztowny.

Każda organizacja społeczna w Olbrachcicach prowadzi zrzutkę we własnym zakresie. W tym również MK PZKO. Jak nam powiedziała prezeska Koła, Iwona Guńka, ludzie przynieśli już do niej grubo ponad 8 tys. koron, a akcja zbierania pieniędzy jeszcze jakiś czas potrwa.

W dniach 6 - 8 września odbędzie się w Wiśle-Jaworniku, a więc na terenie Euroregionu Śląsk Cieszyński, VIII Forum Inteligencji Ewangelickiej. Dla podkreślenia tego faktu przewidziano w programie 2 punkty na ziemi zaolziańskiej. I tak już dziś, 5 września dla zainteresowanych uczestników, szczególnie z głębi Polski, przewidziana jest wycieczka po Zaolziu, zaś w piątek 6 września o godz. 18 odbędzie się niecodzienny koncert w kościele w Ligotce Kameralnej, na którym wystąpi Orkiestra Salonowa prof. Hilarego Drozda, sopran Małgorzata Hudzieczek, harfistka Ewa Jaślar, skrzypek prof. Paweł Puczek i in. Na koncert zaproszeni są nie tylko mieszkańcy Ligotki, lecz także melomani z całego Zaolzia. **(B.W.)**

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

Czy starczy pieniędzy?

Dokończenie ze str. 1

„Należy się spodziewać, że oszczędności dotyczyć będą m.in. osób, które nie były wywiezione na roboty, tylko pracowały przymusowo w miejscu zamieszkania“ - wyjaśnia J. Szymeczek. Zapadła też decyzja o wysokości odszkodowań dla spadkobierców ofiar. Jeśli ofiara była więźniem obozu koncentracyjnego, spadkobiercy przysługuje maksymalnie 9 tys. DEM, jeśli była wywieziona na roboty w przemyśle na terenach niemieckich, kwota ta będzie wynosiła do 3 tys. DEM, spadkobiercy osób, które pracowały przymusowo w miejscu zamieszkania, mogą natomiast otrzymać odszkodowania do wysokości 800 DEM.

„Jedną z kategorii poszkodowanych są też osoby, które w wieku dziecięcym wraz z rodzicami zostały deportowane przez gestapo. Będziemy w komisji walczyć, by nie ograniczano ich odszkodowań gremialnie, tylko rozpatrzono indywidualnie każdą sprawę“ - podkreślił J. Szymeczek.

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em

Obawy policji

Niewielka sekta, utrzymująca, że koniec świata nastąpi w przyszłym miesiącu, jest pod ścisłym nadzorem policji francuskiej w związku z obawami, że może dojść do zbiorowego samobójstwa jej członków.

Apokaliptyczna sekta Nowa Latarnia Morska jest pod obserwacją policji, odkąd w lipcu jeden z jej członków popełnił samobójstwo, a dwóch podjęło próbę odebrania sobie życia. Obecnie sześciu członków sekty oczekuje, że przed 24 października, na kiedy przewidują koniec świata, zostaną zabrani przez kosmitów na Wenus.

We Francji istnieje kilkadziesiąt małych sekt. Doszło już do zbiorowego samobójstwa 48 członków Zakonu Świątyni Słońca w 1994 r. W następnym roku 16 członków sekty poszło w ich ślady, podejmując „śmiertelną podróż“ - według ich własnych słów - na gwiazdę Syriusz.

Deszczowa wyspa

Majorka, znana do niedawna jako słoneczna wyspa, zapisała się w tym roku w pamięci zawiedzionych turystów jako wyspa deszczowa. Nigdzie w Hiszpanii nie spadło w ciągu minionych 12 miesięcy tyle deszczu, co na Majorce. Wg opublikowanych danych hiszpańskiej służby meteorologicznej, na „słoneczną“ wyspę spadło w tym okresie 1050 litrów deszczu na metr kw., czyli o prawie 70 proc. więcej niż zwykle. Ponadto tegoroczny sierpień był na Majorce najzimniejszy i najbardziej deszczowy od 20 lat.

Głodni włamywacze

W północnej Austrii dokonano ostatnio włamań do kilku restauracji. Włamywacze zostawiali po sobie nie tylko opróżnione kasy, lecz także sterty brudnych naczyń. Właściciel restauracji w Wieselburgu powiedział, że złodzieje splądrowali mu spiżarnię, racząc się parówkami i piwem.

Prasa austriacka informuje o podobnych włamaniach w Dolnej Austrii, gdzie włamywacze czuli się na tyle bezpiecznie, że smażyli sobie nawet befsztyki w kuchniach okradanych restauracji.

Prosto z nieba

Brytyjska królowa Elżbieta, która jak co roku spędza wakacje w szkockim zamku Balmoral w pobliżu Aberdeen, miała we wtorek dwóch niecodziennych gości. W obejściu zamku niespodziewanie wylądowały dwa szybowce. Zaraz po wylądowania dwójka lotników - kobieta i mężczyzna - zostali przekazani policji. Po krótkich ustaleniach puszczono ich wolno, pozwalając zabrać ich latające maszyny.

Według słów rzeczniczki, królowa z zaciekawieniem śledziła cały incydent. „Szefowa była tam i wszystko widziała. Była bardzo zadowolona, że parze nic się nie stało“ - powiedziała rzeczniczka.

Panika na plażach

Panikę wśród turystów na rumuńskich plażach Morza Czarnego wywołały w ostatnich dniach trzy biegające tam dziki - podała agencja Mediafax. Jedno ze zwierząt po zbiciu szyby wtargnęło w poniedziałek wieczorem do usytuowanego przy plaży hotelu w Mamai i zainstalowało się w dziale księgowości. Zanim przybyła ściągnięta na pomoc policja, dzik zbił kolejną szybę i - krwawiąc - uciekł. Drugiego dzika i lochę widziano na plaży w Konstancy.

Członkowie lokalnych kółek łowieckich twierdzą, że mieli już w zimie sygnały o dzikach koczujących w pobliżu Mamai.

Na skrzyżowaniu dziejów i kultur

Dokończenie ze str. 1

członkiem zakonu jezuitów, studiował w Ołomuńcu, Brnie, Pradze. Powrócił do rodzinnego Cieszyna, aby w tym prowincjonalnym miasteczku podjąć pracę w miejscowym gimnazjum. To właśnie dzięki Szersznikowi Cieszyn osiągnął pozycję ważnego ośrodka o znaczeniu ponadregionalnym. Swe duże znajomości uzyskane w czasie studiów wykorzystywał między innymi do gromadzenia zbiorów, ale ma też ogromne zasługi jako budowniczy, gdyż po pożarze Cieszyna w 1789 roku, który strawił znaczną część miasta, był głównym organizatorem jego odbudowy. Szersznik był niewątpliwie postacią wybitną.

Nie tylko bibliotekę, której spadkobiercą jest dzisiaj Ksążnica Cieszyńska, ale tak samo muzeum tworzył sam. Osobiście zbierał upatrzone przedmioty, kupował je lub wymieniał. To wszystko w celach dydaktycznych i naukowych. Służyły one w szczególności młodzieży szkolnej.

Muzeum miało przede wszystkim spełniać rolę pomocy dla uczniów szkół cieszyńskich i taki miało charakter. Podstawą były takie rzeczy, które przydawały się uczniom na co dzień. Były mikroskopy, makiety maszyn, przyrządy astronomiczne itp., ale też duże zbiory geologiczne. Zresztą Szersznik sam prowadził badania i wykopaliska, stąd szczęka mamuta czy kości niedźwiedzia jaskiniowego.

Dzisiejsze muzeum to jednak nie tylko zbiory Szersznika, to również przedmioty zgromadzone przez powołane w 1901 roku Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, na czele którego stanął ksiądz Józef Londzin, tak samo postać nietuzinkowa. Czynny był w wielu dziedzinach życia polskiego w Cieszynie, był posłem, burmistrzem, profesorem, redaktorem, prezesem kilku organizacji społecznych. Był jednym z pierwszych historiografów śląskich i szczególną uwagę zwracał na dzieje kultury polskiej na Śląsku. „W dwa lata po założeniu Towarzystwa zorganizowano wielką wystawę ludoznawczą, której owoce do dziś przechowywane są w naszych magazynach. Wystawa ta stała się manifestacją polskości. Rolnicy, chłopi, ale też mieszczanie z Cieszyna i jego okolic przynosili różne eksponaty - od biblii i starych książek po części ubioru, żywotki, kierpce. Towarzystwo działało na rzecz tej części społeczeństwa, która określała się jako Polacy, stąd charakter manifestacji“ - tłumaczy M. Dembiniok. Trzecim członem muzealnictwa w Cieszynie to muzeum miejskie, którego założycielem był Oskar Weissmann, wojskowy, zbieracz pamiątek i osobliwości różnego rodzaju.

W czerwcu 1931 roku dochodzi do połączenia wszystkich zbiorów w jedną całość, a siedzibą nowo powstałej placówki stała się zabytkowa kamienica przy ulicy Regera tuż koło rynku, będąca dawną posiadłością rodziny Larischów-Mönnichów. Wydarzeniu temu towarzyszył VI Zjazd Związku Muzeów w Polsce zwołany z tej okazji do Cieszyna. Obecność muzealników ze wszystkich ośrodków kraju nadała całej uroczystości znaczenie ogólnopolskie.

„Po wojnie głównym problemem było zabezpieczenie budynku, który spalił się częściowo w 1942 roku, ale również odzyskiwanie niektórych rzeczy zabranych przez Niemców. Zniszczenia nie były wprawdzie ogromne, chociaż zaginęła bardzo ważna szkatułka z numizmatami cieszyńskimi i przedmiotami ze złota. Częścią zbiorów muzealnych był duży księgozbiór księdza Szersznika i bogaty zespół archiwaliów z Archiwum Zamkowego w Cieszynie. Księgozbiór zawierał przeszło 20 tysięcy tomów, a obok literatury fachowej również inkunabuły, starodruki i bogaty zbiór kartograficzny. W późniejszym okresie ze zbiorów muzealnych wydzielono wszystkie archiwalia i utworzono oddział wojewódzki Państwowego Archiwum z siedzibą w Cieszynie, ze zabytkowego zbioru muzealnego utworzono oddział zabytkowy Biblioteki Śląskiej w Katowicach“ - mówi Marian Dembiniok.

Lata płynęły, a ząb czasu zrobił swoje. W roku 1983 budowlańcy stwierdzili, że cały budynek grozi zawaleniem, w związku z tym zamknięto dla zwiedzających ekspozycję na drugim piętrze. W 1992 roku, w trudnych czasach, rozpoczął się remont kapitalny budynku, który udało się szczęśliwie zakończyć. Pierwszym bardzo ważnym etapem było przykrycie budynku blachą miedzianą. Remont trwał dziesięć długich lat, kosztował blisko cztery miliony złotych i w końcu to karkołomne przedsięwzięcie uwieńczone zostało sukcesem.

▲ *Dyrektor muzeum Marian Dembiniok w sali poświęconej szlachcie Śląska Cieszyńskiego przy fortepianie, na którym grał Ludwig van Beethoven.*

Dziś Muzeum Śląska Cieszyńskiego posiada dział archeologii, historii, sztuki, techniki, etnografii, fotografii.

Stała ekspozycja nosząca nazwę „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur“ pokazuje na przeszło tysiącu metrach kwadratowych przenikanie różnych elementów kulturowych i politycznych - polskich, czeskich, niemieckich, austriackich oraz w miarę bezkonfliktowe współżycie na tym terenie różnych wyznań, w szczególności ewangelików, katolików i żydów. „Chcemy pokazać, że Cieszyn i Śląsk Cieszyński to ładne, ciekawe i mityczne miejsce, które zajmowało ważne miejsce w dziejach Polski i Europy“ - mówi M. Dembiniok.

Wystawę oglądać można w czternastu salach. Każda z nich przedstawia inną epokę. Rozpoczyna się od najstarszych czasów, które dokumentuje archeologia, przez czasy średniowieczne, Piastów Cieszyńskich, ich spadkobierców Habsburgów, będących właścicielami Księstwa Cieszyńskiego. Potem jest Sala Szersznikowska przedstawiająca okres Oświecenia. „Sala egipska, która nazwana tak została według malowideł egipskich pokrywających ściany, jest jakby przerwą w historii. Sala ta jest najładniejszą i pokazuje najpiękniejsze rzeczy, które znajdują się w zbiorach, a więc wspaniałą porcelanę i ceramikę, wśród niej na przykład kamionkowy dzban z 1568 roku, jest też trzynastowieczny krzyż procesyjny. Wszystkie reprezentacyjne sale drugiego piętra pałacu pokryte były malowidłami, co jest ciekawa i rzadko spotykana rzecz“, informuje szef muzeum. Kolejne dwie sale przedstawiają spuściznę pozostałą po różnych rodach szlacheckich osiadłych na terenie Śląska Cieszyńskiego. Przechodzimy do sali przedstawiającej cechy i rzemiosło miejskie. Ważne miejsce zajmują tu wyroby złotnicze związane z ozdobami stroju cieszyńskiego, jabłonkowskiego czy też góralskiego. Są zatem pasy, hoczki, zapinki do szpencerów, filigranowe perły do stroju jabłonkowskiego. Kolejno przedstawiona jest kultura i sztuka ludowa, z której to bogactwa znany jest szeroko Śląsk Cieszyński. Są ciekawe obrazy malarstwa na szkle, sztuka odpustowa, która ma często charakter dzieł sztuki, jest zdobienie w drewnie i w metalu. Przechodzimy do mebli góralskich, wśród których najbardziej charakterystyczne są malowane skrzynie, tzw. trówły, i wreszcie do stroju góralskiego i cieszyńskiego, które też są przejawem sztuki ludowej. Pięknie prezentują się hafty złotą i srebrną nicią, słynne koronki koniakowskie, klockowe, czepce. Przechodzimy przez salę rzymską, która stoi na razie pusta, gdyż jest w stanie restauracji polichromii i tak będzie jeszcze przez jakiś czas, bowiem jest to związane z ogromnymi kosztami. W przyszłości zaplanowano tu pochód postaci z różnych epok w różnych strojach. Od rzemiosła przechodzimy do przemysłu, dochodzimy do I wojny światowej i kończymy przewrotem wojskowym w Cieszynie i udowodnieniem polskości tych ziem. Pokazany jest Londzin, Stalmach, Michejdowie, ci wszyscy, którzy w budzeniu tej narodowości brali aktywny udział.

W holu wokół sal wystawowych urządzona została galeria ze wspaniałymi obrazami i grafikami. Są widoki Cieszyna przed i po pożarze, jest szkic Matejki, obrazek Siemiradzkiego, portrety Kossaków i malarstwo średniowieczne z miejscowych kościołów. Wszystko to kończy Madonna z Dzieciątkiem nazwana Cieszyńską. I tu jest rewelacja. Madonna ta bowiem stała od 150 lat na Starym Targu w Cieszynie i nikt nie zwracał na nią uwagi, gdyż była zniszczona i brzydka. Kiedy dwa lata temu miasto podjęło decyzję o odnowieniu rzeźby, nikt nie przypuszczał, że pod dwudziestu siedmiu warstwami różnokolorowych farb ukrywa się piękna kamienna gotycka rzeźba z drugiej połowy XIV wieku. Jej miejsce na Targu zajęła kopia, a cenne dzieło zdobi wnętrza wyremontowanego muzeum.

▲ *Ludowa szafa malowana z XVII wieku oraz strój cieszyński.*

Nowością w muzeum jest zbrojownia, po raz pierwszy pokazująca kolekcję broni włącznie cieszynek, strzelb bogato inkrustowanych masą perłową z motywami łowieckimi, które produkowane były nad Olzą. Znane były w całej Europie i często przekazywane jako dary władcom.

Z kolejnych ciekawostek warto odnotować kawałek wyprawionej skóry ludzkiej z Turcji, kawałek płaszcza Karola Wielkiego, rękę mumii eipskiej. Jest też klasycystyczny fortepian przywieziony do Cieszyna z Wiednia, na którym grał Ludwig van Beethoven.

Koło muzeum znajduje się przepięknie wyremontowany Park Pokoju. Jest wiernym odtworzeniem tego, co było tu kiedyś, odsłonięta została też część murów miejskich pochodzących prawdopodobnie z XVI wieku. Nazwa parku związana jest z historycznym wydarzeniem, do którego doszło w Cieszynie. A było nim zawarcie pokoju kończącego wojnę sukcesyjną pomiędzyAustrią, Prusami, Bawarią, do którego doszło w dniu 13 maja 1779 roku. W parku umiejscowione zostały stare rzeźby pochodzące z okolic Cieszyna. Jest też pomnik cesarza austriackiego Józefa II, znanego reformatora.

W muzem otwarto też piękną, stylową kawiarnię mieszczącą się w dawnej stajni pałacowej, w której atrakcją jest zachowany po dziś dzień jeden z marmurowych żłobów.

EMILIA ŚWIDER

▲ *W holu wokół sal wystawowych urządzona została piękna galeria.* ***Zdjęcia autorki***

■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■ Z REDAKCYJNEJ POCZTY ■

● AD. „CZY PAN BÓG JEST POLAKIEM?“ ●

Wykorzystanie rzekomo moich wypowiedzi w reportażu pt. „Czy Pan Bóg jest Polakiem“ (*chodzi o reportaż opublikowany w polskiej edycji „National Geographic“ - przedruk w „GL“ 24 sierpnia br. - przyp. red.*) skłania mnie do wyrażenia kilku uwag na ten temat.

Często narzekamy, że o Zaolziu nie mówi i nie pisze się, a jeśli już, to obraz tego skrawka przedstawia się w krzywym zwierciadle, wypaczając, przemilczając, podając jednostronne informacje, i to zarówno przez autorów czeskich (w mediach czeskich), jak i polskich (w mediach polskich). Sądzę, że taki pogląd często jest uzasadniony. Autorzy materiałów nie czynią tak ze złej woli, chociaż i tej czasem nie brakuje, ale z braku głębszej znajomości skomplikowanej przeszłości tego obszaru, jego specyfik, z niewłaściwego doboru informatorów i wykoślawiania ich wypowiedzi przez naginanie do swych wyobrażeń. Nie należy się przeto dziwić, że końcowy efekt takich przedsięwzięć jest mało charakterystyczny i nie zawsze zgodny z rzeczywistością. Najświeższym przykładem jest wyżej wymieniony reportaż. Przypuszczam, że pojawią się w piśmie reakcje. Oby było ich jak najwięcej, bo sprawa tego wymaga.

Zaolzie w krzywym zwierciadle

Pragnę wyrazić kilka uwag w związku z moim „udziałem“ w tej sprawie. Przyznam się, że gdyby nie wzmianka o obrazie Matejki na ścianie mego mieszkania, miałbym poważne wątpliwości, czy kiedykolwiek spotkałem się z autorem reportażu, p. Łukaszem Modelskim. W każdym razie nie przypominam sobie i nikt też nie uzgadniał ze mną przytoczonych moich myśli czy wypowiedzi. Stwierdzam, że były one wypaczone, przesuwane w czasie i niewłaściwie interpretowane.

Czułem się bardzo nieswojo, kiedy bezpośrednio po ukazaniu się reportażu jeden z zacnych członków naszego społeczeństwa tłumaczył mi, że w okresie międzywojennym o polskość na Zaolziu walczyli przede wszystkim poseł dr L. Wolf i inni przywódcy narodowi, a nie tylko komuniści.

Przypomnę krótko moje poglądy, którymi dotychczas kierowałem się i kieruję. Twierdzenie w podtytule, że Zaolziacy czują się bardziej Ślązakami niż Polakami czy Czechami i uzasadnienie tego uważam za zbyt uogólniające i niesłuszne. Zagadnienie wymaga głębszej analizy i oddzielnego potraktowania. Komuniści w okresie międzywojnia swym przesadnym, fanatycznym trzymaniem się zasad polityki partyjnej płynącej z Moskwy oraz traktując patriotyzm marginalnie raczej zniechęcali większość polskiej ludności zaolziańskiej do swych przekonań, a ciężar walki o polskość, z wynaradawianiem, spoczywał na partiach narodowych (Związek Śląskich Katolików, Polskie Stronnictwo Ludowe), na polskich socjalistach i innych miejscowych organizacjach polskich.

Po 1945 roku zaistniała na Zaolziu inna sytuacja społeczno-polityczna. Najbardziej dotknięta tragedią faszyzmu, okupacją hitlerowską i II wojną światową część społeczeństwa zaolziańskiego - ludność polska - musiała szukać ochrony obywatelskiej, socjalnej i oparcia w walce o swoje prawa narodowe tylko w partii komunistycznej. Nie wypływało to z szczególnych sympatii do komunizmu, ale z potrzeby chwili, składu socjalnego tej ludności i wiary, że tylko KPCz może ulżyć doli i wytworzyć warunki godziwego bytu pod względem narodowym. Postępowanie partii również nie było wyrazem sympatii do ludności polskiej, ale wypływało z programu partii i zręcznego wykorzystania dla swych celów ówczesnej ostrej walki politycznej w państwie. Po lutym 1948 roku polska ludność zaolziańska odetchnęła większą swobodą działania i pewnością jutra. Niektóre pierwiastki partyjnej polityki narodowościowej (np. dotacje, klucz w wyborach i obsadzaniu stanowisk) miały pozytywne znaczenie, lecz ogólna, długofalowa polityka ograniczająca życie narodowe polskiej ludności zaolziańskiej do kultury i szkolnictwa z polskim językiem nauczania dobrze spełniały rolę przyspieszania asymilacji narodowej.

Proszę Szanownych Czytelników i nasze społeczeństwo, aby osądzali mnie podług mej dotychczasowej działalności, a nie według moich wypowiedzi, wypaczonych przez nieznanych bliżej „znawców“ Zaolzia.

STANISŁAW ZAHRADNIK
Trzyniec

TYGODNIOWY PROGRAM POLSKICH TELEWIZJI SATELITARNYCH

TV POLONIA

■ CZWARTEK 5 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Woronicza 17, **8.25** Złotopolscy (telenowela), **8.50** Wariacje Trąbla (s. anim.), **9.00** Zjedz to sam (dla dzieci), **9.15** Zgadnij odpowiedz (dla dzieci), **9.25** Przygody dzielnego Sylvana (s. anim.), **9.45** Kolorowe nutki (dla dzieci), **10.00** Tarczyca (mag. med.), **10.20** Kwadrans z medycyną: Mleczne też się leczy, **10.35** Antologia Literatury Emigracyjnej, **10.50** Szansa na sukces: Anita Lipnicka, **11.40** Reportaż, **12.00** Wiadomości, **12.15** Jędrzej Kitowicz: Opis obyczajów, czyli jak zwyczajnie wszędzie się mięsza złe do dobrego (teatr TV), **13.55** Parnas Literacki: Tadeusz Dołęga-Mostowicz, **14.05** Wieści polonijne, **14.25** Orfeusz w piekle XX wieku - Józef Wittlin (film dok.), **15.00** Wiadomości, **15.15** Eurotel (mag.), **15.25** 360 stopni dookoła ciała (mag.), **15.45** Kwadrans z medycyną: Mleczne też się leczy, **16.00** Antologia Literatury Emigracyjnej, **16.15** 39. KFPP Opole 2002: Future Folk, **16.40** Reportaż, **17.00** Teleexpress, **17.20** Sportowy Express, **17.30** Gość Jedynki, **17.40** Przygody Prometeja (s. anim.), **18.00** Zjedz to sam (dla dzieci), **18.15** Zgadnij odpowiedz (dla dzieci), **18.20** Przygody dzielnego Sylvana (s. anim.), **18.50** Złotopolscy (telenowela), **19.15** Dobranocka: Dziwne przygody Koziołka Matołka, **19.30** Wiadomości, **19.56** Sport, **20.02** Pogoda, **20.15** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **20.30** Jędrzej Kitowicz: Opis obyczajów, czyli jak zwyczajnie wszędzie się mięsza złe do dobrego (teatr TV), **22.10** Forum Polonijne (pr. publicyst.), **22.55** Wahadełko (film polski), **0.00** Monitor Wiadomości, **0.15** Wiadomości biznesowe, **0.20** Tygodnik polityczny Jedynki (pr. publicyst.), **1.05** Kolorowe nutki (dla dzieci), **1.15** Dziwne przygody Koziołka Matołka (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **1.55** Sport, **2.10** Złotopolscy (telenowela), **2.35** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **2.50** Jędrzej Kitowicz: Opis obyczajów, czyli jak zwyczajnie wszędzie się mięsza złe do dobrego (teatr TV), **4.30** Forum Polonijne (pr. publicyst.), **5.10** Zaproszenie: Po zamkach i klasztorach Małopolski, **5.30** 39. KFPP Opole 2002: Future Folk.

■ PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata **8.00** Wiadomości, **8.25** Złotopolscy (telenowela), **8.55** Wariacje Trąbla (s. anim.), **9.05** Na polską nutę (dla dzieci), **9.25** Tęczowa bajeczka (dla dzieci), **9.35** Hrabia Kaczula (s. anim.), **9.55** Kolorowe nutki (dla dzieci), **10.05** Wielcy reformatorzy teatru: Władysław Daszewski, **10.30** W rajskim ogrodzie... dolin Nepalu, **10.50** Sensacje XX wieku: Zaginione archiwa, **11.15** Tygodnik polityczny Jedynki (pr. publicyst.), **12.00** Wiadomości, **12.15** Marzenia do spełnienia (telenowela), **12.55** Hity satelity, **13.10** Wieczór z Jagielskim, **14.00** Wahadełko (film polski), **15.00** Wiadomości, **15.10** Eurotel (mag.), **15.20** Wielcy reformatorzy teatru: Władysław Daszewski, **15.45** W rajskim ogrodzie... dolin Nepalu, **16.05** Varius Manx (recital zespołu), **16.35** Sensacje XX wieku: Zaginione archiwa, **17.00** Teleexpress, **17.20** Sportowy Express, **17.25** Gość Jedynki, **17.40** Przygody Prometeja (s. anim.), **18.00** Na polską nutę (dla dzieci), **18.20** Hrabia Kaczula (s. anim.), **18.50** Złotopolscy (telenowela), **19.15** Dobranocka: Miś Uszatek, **19.30** Wiadomości, sport, **20.15** Marzenia do spełnienia (telenowela), **21.00** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **21.15** Hity satelity, **21.30** Bezludna wyspa (pr. rozryw.), **22.20** Wielki Szu (film polski), **24.00** Monitor Wiadomości, **0.15** Wiadomości biznesowe, **0.20** Szansa na sukces: Anita Lipnicka, **1.15** Miś Uszatek (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **1.55** Sport, **2.10** Złotopolscy (telenowela), **2.35** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **2.50** Marzenia do spełnienia (telenowela), **3.35** Bezludna wyspa (pr. rozryw.), **4.25** Prawdziwe psy (s. dok.), **4.50** Hity satelity, **5.05** Sensacje XX wieku: Zaginione archiwa, **5.30** Podróże kulinarne Roberta Makłowicza: Smak szparagów.

■ SOBOTA 7 WRZEŚNIA

6.00 Na dobre i na złe (telenowela), **7.00** Biesiada pod żaglami (pr. rozryw.), **8.00** Wiadomości, **8.15** Grupa specjalna Eko (s. anim.), **8.40** Ziarno (pr. katol.), **9.05** Hity satelity, **9.20** Parada oszustów (s.), **10.10** Tam gdzie jesteśmy: Wiersz o wierszynie (rep.), **10.40** Zaproszenie: Agatowe Lato, **11.00** Fitness Club (telenowela), **12.25** Pamiętaj o mnie... (koncert życzeń), **13.00** Wiadomości, **13.10** Polskie drogi (s.), **14.35** Maryla Rodowicz i jej gitarzyści (koncert), **15.20** Wszystko powiem Lilce (film polski), **16.25** Tam gdzie jesteśmy: Wiersz o wierszynie, **17.00** Teleexpress, **17.20** Sportowy Express, **17.25** Gość Jedynki, **17.40** Na dobre i na złe (telenowela), **18.35** Wieści polonijne - wydanie specjalne, **18.50** Zaproszenie: Agatowe Lato, **19.15** Dobranocka: Dinusie, **19.30** Wiadomości, **19.51** Sport, **20.00** Polskie drogi (s.), **21.25** Mój ślad w Telewizji: Szymon Kobyliński, **21.30** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **21.50** Wieczór z Jagielskim, **22.30** Bałtycki Festiwal Piosenki-Karlshamm 2002 (relacja z koncertu finałowego), **23.15** Wieści polonijne - wydanie specjalne, **23.30** Z kobietą w tytule - „Lorelei i inne", **0.20** Na dobre i na złe (telenowela), **1.15** Dinusie (s. anim.), **1.30** Wiadomości, sport, **2.00** Polskie drogi (s.), **3.25** Mój ślad w TV: Szymon Kobyliński, **3.30** Wieczór z Jagielskim, **4.10** X Światowe Forum Mediów Polonijnych, **4.25** Bałtycki Festiwal Piosenki-Karlshamm 2002, **5.15** Tam gdzie jesteśmy, **5.45** Wieści polonijne - wydanie specjalne.

■ NIEDZIELA 8 WRZEŚNIA

6.05 M jak miłość (s.), **7.00** Echa tygodnia, **7.30** Biografie: Mickiewicz (film dok.), **8.25** Uczmy się polskiego - Nowi lokatorzy, **8.55** Koncerty organowe Haendla, **9.20** Baśnie z 1001 nocy (s.), **9.45** Konin 2002 - Brązowe Aplauzy i gościnnie Majka Jeżowska (koncert), **10.35** Eurofolk - Sanok 2002: Brathanki, **11.05** Złotopolscy (telenowela), **12.00** Anioł Pański, **12.15** Magdalena Lisak gra Fantazję A-dur op.13 F. Chopina, **12.30** Otwarte drzwi (mag. katol.), **13.00** Transmisja Mszy Świętej, **14.05** Stawka większa niż życie (s.), **15.10** Graj z Kuroniem (pr. kulinarno-rozryw.), **15.40** Święta wojna (s.), **16.05** Dożynki Prezydenckie - Spała 2002, **17.00** Teleexpress, **17.15** Sportowy Express, **17.25** Dziennik telewizyjny (pr. Jacka Fedorowicza, **17.35** M jak miłość (s.), **18.20** Reportaż, **18.50** Kochamy polskie seriale (teleturniej), **19.15** Dobranocka: Przygody Bolka i Lolka, **19.30** Wiadomości, sport, **20.00** Konsul (film polski), **21.40** Mój ślad w Telewizji: Michał Sumiński, **21.45** Szansa na sukces: Wojciech Gąssowski, **22.40** Ekstradycja 2 (s.), **23.35** Biesiada pod żaglami, **0.30** M jak miłość (s.), **1.15** Przygody Bolka i Lolka (s. anim.), **1.30** Wiadomości, sport, **2.00** Konsul (film polski), **3.40** Mój ślad w Telewizji: Michał Sumiński, **3.45** Ekstradycja 2 (s.), **4.35** Reportaż, **5.00** Stawka większa niż życie (s.).

■ PONIEDZIAŁEK 9 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata **8.00** Wiadomości, **8.25** Fitness Club (telenowela), **8.55** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **9.05** Zabawy językiem polskim (teleturniej), **9.30** Przygody Skippy (s.), **10.00** Zaściankek - fenomen Polski (cykl dok.), **10.15** Pan Adam (spotkanie z A. Hanuszkiewiczem), **10.45** Ojczyzna-polszczyzna, **11.00** Kto ziarno w nadziei siał (film dok.), **11.30** Rewizja nadzwyczajna: Zamach na Hitlera, **12.00** Wiadomości, **12.10** Eurotel (mag.), **12.20** Królewskie sny (s.), **13.30** Kochamy polskie seriale (teleturniej), **14.00** Biografie: Mickiewicz (film dok.), **15.00** Wiadomości, **15.10** Tour de Pologne, **17.00** Teleexpress, **17.20** Sportowy Express, **17.30** Gość Jedynki, **17.40** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **18.00** Przygody Skippy (s.), **18.25** Euroexpress (mag.), **18.50** Fitness Club (telenowela), **19.15** Dobranocka: Pomysłowy Dobromir, **19.30** Wiadomości, sport, **20.15** Królewskie sny (s.), **21.20** X Światowe Forum Mediów Polonijnych (podsumowanie), **21.40** Sportowe lato 2002, **22.35** Sprawa dla reportera, **23.05** „Opolskie Spotkanie z Balladą", **24.00** Monitor Wiadomości, **0.15** Wiadomości biznesowe, **0.20** Pogranicze w ogniu (s.), **1.15** Pomysłowy Dobromir (s.), **1.30** Wiadomości, **1.55** Sport, **2.10** Fitness Club (telenowela), **2.40** Królewskie sny (s.), **3.50** Sportowe lato 2002, **4.40** Oddam życie za pracę (s. dok.), **5.05** X światowe Forum Mediów Polonijnych (podsumowanie), **5.25** W łączności z Polonią Ameryki (rep.).

■ WTOREK 10 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Woronicza 17, **8.25** Fitness Club (telenowela), **8.55** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **9.05** A ja jestem: Sarna (dla dzieci), **9.15** Zgadnij odpowiedz (dla dzieci), **9.20** Tęczowa bajeczka (dla dzieci), **9.30** Maszyna zmian (s.), **10.00** Pasje księdza proboszcza (rep.), **10.25** Bałtycki Festiwal Piosenki-Karlshamm 2002 (relacja z koncertu finałowego), **11.10** X Światowe Forum Mediów Polonijnych (podsumowanie), **11.30** Tu jest wszystko (film dok.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Eurotel mag., **12.20** Plebania (s.), **12.45** Sportowe lato 2002, **13.35** „Opolskie Spotkanie z Balladą", **14.30** Kolejka (lista przebojów), **15.00** Wiadomości, **15.10** Studio sport: Tour de Pologne, **17.00** Teleexpress, **17.20** Sportowy Express, **17.30** Gość Jedynki, **17.40** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **18.00** A ja jestem: Sarna (dla dzieci), **18.10** Zgadnij odpowiedz (dla dzieci), **18.20** Maszyna zmian (s.), **18.50** Fitness Club (telenowela), **19.15** Dobranocka: Bajki Bolka i Lolka, **19.30** Wiadomości, sport, **20.15** Witold Gombrowicz (film dok.), **21.10** Plebania (s.), **21.35** Kolejka (lista przebojów), **22.00** Forum (pr. publicyst.), **22.45** Nie tylko o muzyce: Z Ewą Czeszejko-Sochacką, **23.25** 997 (mag. krym.), **0.00** Monitor Wiadomości, **0.15** Kolejka (lista przebojów), **0.45** Gruby (s.), **1.15** Bajki Bolka i Lolka (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **1.55** Sport, **2.10** Fitness Club (telenowela), **2.35** Witold Gombrowicz (film dok.), **3.20** Ojczyzna-polszczyzna, **3.35** Plebania (s.), **4.05** Córka albo syn (film polski), **5.20** 997 (mag. krym.).

■ ŚRODA 11 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata, **8.00** Wiadomości, **8.15** Woronicza 17, **8.25** Fitness Club (telenowela), **8.55** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **9.05** Budzik (dla dzieci), **9.30** Trzy misie (s. anim.), **10.00** Przyrodnicy: Móc więcej zobaczyć, **10.15** Rozmowy na nowy wiek: Z Krzysztofem Michalskim - o istocie czasu, **10.45** Raj (mag.), **11.15** Forum (pr. publicyst.), **12.00** Wiadomości, **12.15** Film fabularny, **14.05** Film dokumentalny, **15.00** Wiadomości, **15.10** Tour de Pologne, **17.00** Teleexpress, **17.30** Gość Jedynki, **17.40** Wielka podróż Bolka i Lolka (s. anim.), **18.00** Program dla dzieci, **18.20** Trzy misie (s. anim.), **18.50** Fitness Club (telenowela), **19.15** Dobranocka: Niezwykłe przygody pod wierzbami, **19.30** Wiadomości, sport, **20.15** Wieści polonijne, **20.30** Polowanie na muchy (kom. polska), **22.30** Tylko rock: Republika wspomnień (koncert zespołu „Republika"), **23.30** Teatr podziemny Tadeusza Kantora (film dok.), **24.00** Monitor Wiadomości, **0.15** Wiadomości biznesowe, **1.15** Niezwykłe przygody pod wierzbami (s. anim.), **1.30** Wiadomości, sport, **2.10** Fitness Club (telenowela), **2.40** Zwolnieni z życia (film pol.-franc.), **4.10** Pamiętaj o mnie... (koncert życzeń), **4.40** Wieści polonijne, **4.55** Tylko rock: Republika wspomnień.

TVN 7

■ CZWARTEK 5 WRZEŚNIA

6.45 Dragon Ball GT (s. anim.), **7.10** Dragon Ball Z (s. anim.), **8.00** W niewoli uczuć (telenowela), **8.50** Nigdy Cię nie zapomnę (telenowela), **9.40** Melrose Place (s.), **10.30** Łamisłówka (teleturniej), **11.00** Big Brother I, **11.45** Porywy serca (telenowela), **12.40** Telesklep, **13.55** Albert (s. anim.), **14.20** Dragon Ball GT (s. anim.), **14.45** Dragon Ball Z (s. anim.), **15.35** Pełna chata (s.), **16.05** Szkoła złamanych serc (s.), **16.35** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **17.05** Gliniarze (s.), **18.00** Aktualności, **18.10** Wzywam dr. Brucknera II (s.), **19.05** Melrose Place (s.), **20.00** Gry umysłu (film USA), **21.45** Cobra (s.), **22.45** Big Brother I, **23.30** Tenbit.pl - Klub przygód, **0.30** Gliniarze z Miami (film USA), **2.05** Gry umysłu (film USA).

■ PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

6.45 Dragon Ball GT (s. anim.), **7.10** Dragon Ball Z (s. anim.), **8.00** W niewoli uczuć (telenowela), **8.50** Nigdy Cię nie zapomnę (telenowela), **9.40** Melrose Place (s.), **10.30** Łamisłówka (teleturniej), **11.00** Big Brother I, **11.45** Porywy serca (telenowela), **12.40** Telesklep, **13.55** Albert (s. anim.), **14.20** Dragon Ball GT (s. anim.), **14.45** Dragon Ball Z (s. anim.), **15.35** Pełna chata (s.), **16.05** Szkoła złamanych serc (s.), **16.35** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **17.05** Cobra (s.), **18.00** Aktualności, **18.10** Wzywam dr Brucknera II (s.), **19.05** Melrose Place (s.), **20.00** Przygoda na Hawajach (kom. USA), **21.50** Czynnik PSI (s.), **22.50** Big Brother I, **23.35** Johnny Wykałaczka (kom. wł.), **1.50** Prawdziwa zbrodnia (film USA).

■ SOBOTA 7 WRZEŚNIA

6.50 Telesklep, **7.50** Zorro (s. anim.), **8.15** Yaiba - legendarny Samuraj (s. anim.), **8.40** Wielka pogoń za balonem (film USA), **10.30** Łamisłówka, **11.30** Scaramouche (film USA), **13.40** Wojacy na medal (s.), **14.10** Dr Stefan Frank (s.), **15.05** Styl (mag.), **16.30** Strefa ryzyka, **17.25** Historia Jacqueline Bouvier Kennedy (s. biograficzny), **19.05** Słoneczny patrol (s.), **20.00** Johnny Wykałaczka (kom. włoska), **22.15** Pierwszy grzech śmiertelny (film USA), **0.25** Big Brother I, **1.10** Wpływ ciała (film USA).

■ NIEDZIELA 8 WRZEŚNIA

7.15 Telesklep, **8.15** Grupa specjalna EKO (s. anim.), **8.40** Babylon V (s.), **9.30** Tajemnicza wyspa (s.), **9.55** Z życia gwiazd II (s.), **10.20** Przetrwać w Arktyce (film dok.), **11.15** Dr Stefan Frank (s.), **12.05** Przygoda na Hawajach (kom. USA), **13.50** Rodziców nie ma w domu (s.), **14.20** Raport TVN 24, **14.50** Tenbit.pl - Klub Przygód, **15.50** Komando Małolat (s.), **16.40** Słoneczny patrol (s.), **17.30** Historia Jacqueline Bouvier Kennedy (s. biograficzny), **19.05** Zatoka szczęścia (s.), **20.00** Morderstwo na szlaku (film USA), **21.45** Prezydencki poker (s.), **22.35** Co za tydzień, **23.05** Zwariowałem dla ciebie (film USA), **1.05** Morderstwo na szlaku (film USA).

■ PONIEDZIAŁEK 9 WRZEŚNIA

6.45 Dragon Ball GT (s. anim.), **7.35** Dragon Ball Z (s. anim.), **8.00** W niewoli uczuć (telenowela), **8.50** Nigdy Cię nie zapomnę (telenowela), **9.40** Melrose Place (s.), **10.30** Łamisłówka (teleturniej), **11.00** Big Brother I, **11.45** Porywy serca (telenowela), **13.55** Albert (s. anim.), **14.20** Dragon Ball GT (s. anim.), **14.45** Dragon Ball Z (s. anim.), **15.35** Pełna chata (s.), **16.05** Szkoła złamanych serc (s.), **16.35** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **17.05** Zatoka szczęścia (s.), **18.00** Aktualności, **18.10** Wzywam dr Brucknera II (s.), **19.05** Melrose Place (s.), **20.00** Grzech milczenia (film USA), **21.50** Medicopter 117 (s.), **22.50** Big Brother I, **23.35** Ritz (kom. USA), **1.20** Cena naiwności (film USA).

■ WTOREK 10 WRZEŚNIA

6.45 Dragon Ball GT (s. anim.), **7.10** Dragon Ball Z (s. anim.), **8.00** W niewoli uczuć (telenowela), **8.50** Nigdy Cię nie zapomnę (telenowela), **9.40** Merlose Place (s.), **10.30** Łamisłówka (teleturniej), **11.00** Big Brother I, **11.45** Porywy serca (telenowela), **12.40** Telesklep, **13.55** Albert (s. anim.), **14.20** Dragon Ball GT (s. anim.), **14.45** Dragon Ball Z (s. anim.), **15.35** Pełna chata (s.), **16.05** Trzecia Szkoła złamanych serc (s.), **16.35** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **17.05** Medicopter 117 (s.), **18.00** Aktualności, **18.10** Wzywam dr. Brucknera II (s.), **19.05** Melrose Place (s.), **20.00** W matni wyborów (kom. USA), **21.50** Las Vegas (s.), **22.50** Big Brother I, **23.35** Cena naiwności (film USA), **1.25** Nadzieja i chwała (film brytyjski).

■ ŚRODA11 WRZEŚNIA

6.45 Dragon Ball GT (s. anim.), **7.10** Dragon Ball (s. anim.), **8.00** W niewoli uczuć (telenowela), **8.50** Nigdy Cię nie zapomnę (telenowela), **9.40** Melrose Place (s.), **10.30** Łamisłówka (teleturniej), **11.00** Big Brother I, **11.45** Porywy serca (telenowela), **12.40** Telesklep, **13.55** Albert (s. anim.), **14.20** Dragon Ball GT (s. anim.), **14.45** Dragon Ball Z (s. anim.), **15.35** Pełna chata (s.), **16.05** Szkoła złamanych serc (s.), **16.35** Trzecia planeta od Słońca V (s.), **17.05** Las Vegas (s.), **18.00** Aktualności, **18.10** Wzywam dr Brucknera II (s.), **19.05** Melrose Place (s.), **20.00** Nadzieja i chwała (film brytyjski), **22.15** Gliniarze (s.), **23.15** Big Brother I, **0.00** Mężczyzna ze snów (film kanadyjski), **1.45** Złamane serca (film USA).

TV POLSAT 2

■ CZWARTEK 5 WRZEŚNIA

7.05 Muzyka polska, **8.00** Piosenka na życzenie, **9.30** Kinomaniak (mag.), **10.00** Muzyczny relax, **12.00** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.50** Komicy występują w Polsacie, **13.05** Magazyn katolicki, **13.30** Kalejdoskop, **14.00** Dyżurny satyryk kraju, **14.30** A ku ku (pr. rozryw.), **15.00** Przygody Leona H. (pr. rozryw.), **15.30** Kalambury (telezabawa), **16.10** Informacje, **16.30** Aficionado (pr. muz.), **17.00** Twój lekarz (mag.), **17.30** Hot chat, **17.45** Dziennik, **18.00** Graczykowie (s.), **18.30** Aficionado (pr. muz.), **19.15** Pasmo informacyjne, **19.40** Aficionado (pr. muz.), **20.05** VIP - wydarzenia i plotki, **20.35** Serial, **21.00** Adam i Ewa (telenowela), **21.50** Dziennik, **22.05** Hot chat, **22.15** Komicy występują w Polsacie, **22.30** Adam i Ewa (telenowela), **23.00** Informacje, **23.25** Graffiti, **23.35** Świat według Kiepskich (s.), **0.05** Graczykowie (s.), **0.30** Aficionado, **1.00** Pasmo informacyjne, **1.30** Aficionado, **2.00** Magazyn katolicki, **2.30** VIP - wydarzenia i plotki, **3.00** Aficionado, **3.30** Dziennik, **3.45** Hot chat, **4.00** Adam i Ewa (telenowela), **4.30** Bumerang, **5.00** Twój lekarz, **5.15** Wystarczy chcieć, **5.30** Różowa landrynka, **6.00** Informacje, **6.15** Graffiti, **6.25** Świat według Kiepskich (s.), **6.50** Komicy występują w Polsacie.

■ PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

7.05 Muzyka polska, **8.30** Piosenka na życzenie, **9.30** VIP - wydarzenia i plotki, **10.00** Muzyczny relax, **12.00** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.50** Komicy występują w Polsacie, **13.05** Strefa P, **13.30** Supergol (mag.), **14.00** Dyżurny satyryk kraju, **14.30** A ku ku (pr. rozryw.), **15.00** Zamek czarodziejów, **15.30** Kalambury (telezabawa), **16.10** Informacje, **16.30** Aficionado (pr. muz.), **17.00** 4X4 (mag. motor.), **17.30** Hot chat, **17.45** Dziennik, **18.00** Rodzina zastępcza (s.), **18.30** Aficionado (pr. muz.), **19.15** Pasmo informacyjne, **19.40** Aficionado (pr. muz.), **20.05** VIP - wydarzenia i plotki, **20.35** Świat według Kiepskich (s.), **21.00** Adam i Ewa (telenowela), **21.50** Dziennik, **22.05** Hot chat, **22.15** Komicy występują w Polsacie, **22.30** Adam i Ewa (telenowela), **23.00** Graczykowie (s.), **23.25** Informacje, **23.40** Graffiti, **24.00** Rodzina zastępcza (s.), **0.30** Aficionado, **1.00** Pasmo informacyjne, **1.30** Aficionado, **2.30** VIP - wydarzenia i plotki, **3.00** Świat według Kiepskich (s.), **3.30** Dziennik, **3.45** Hot chat, **4.00** Adam i Ewa (telenowela), **4.30** Big Cyc (koncert), **5.30** Różowa landrynka, **6.00** Informacje, **6.15** Graffiti, **6.30** Graczykowie (s.), **6.50** Komicy występują w Polsacie.

■ SOBOTA 7 WRZEŚNIA

8.00 Muzyka polska, **9.00** Najzabawniejsze zwierzęta świata, **10.00** Muzyka polska, **11.00** Najzabawniejsze zwierzęta świata, **12.00** V-max (mag. motor.), **12.30** Klambury (telezabawa), **13.00** Aficionado (pr. muz.), **14.00** Bumerang (pr. publicyst.), **14.30** Zamek czarodziejów, **15.00** Muzykogranie, **16.10** Informacje, **16.30** Przygody Leona H (pr. satyr.), **17.00** Kinomaniak (mag.), **17.30** Komicy występują w Polsacie, **17.45** Dziennik, **18.00** Na każdy temat (talk show), **19.15** Informacje, **19.30** Świat według Kiepskich (s.), **20.00** Zerwane więzi (talk show), **20.45** Komicy występują w Polsacie, **21.00** Graczykowie (s.), **21.30** Adam i Ewa (telenowela), **22.35** Fundacja Polsat, **23.00** Kinomaniak (mag. filmowy), **23.30** Przygody Leona H. (pr. satyr.), **24.00** Rodzina zastępcza (s.), **0.30** Na każdy temat, **1.45** Informacje, **2.00** Magazyn Teatru Otwartego, **3.00** Świat według Kiepskich (s.), **3.30** Zerwane więzi, **4.15** Graczykowie (s.), **4.45** Adam i Ewa (s.), **5.40** Kinomaniak, **6.05** Kalejdoskop, **6.30** Rodzina zastępcza (s.), **7.00** V-max (mag. motor.)

■ NIEDZIELA 8 WRZEŚNIA

7.45 Muzyka polska, **8.15** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **9.15** Muzyka polska, **10.15** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.15** Kalejdoskop, **12.35** Kalambury dla dzieci, **13.00** Aficionado (pr. muz.), **14.00** Magazyn katolicki, **14.30** 4x4 (mag. motor.), **15.15** Klub Stasia i Nel (dla dzieci), **15.40** Supergol (mag.), **16.10** Informacje, **16.30** Kinomaniak (mag.), **17.00** Zamek czarodziejów, **17.30** Komicy występują w Polsacie, **17.45** Dziennik, **18.00** Na każdy temat, **19.15** Informacje, **19.30** Aficionado (pr. muz.), **20.00** Magazyn Teatru Otwartego, **21.00** Komicy występują w Polsacie, **21.15** Aficionado (pr. muz.), **21.45** Adam i Ewa (telenowela), **23.00** Strefa P, **24.00** Przygody Leona H. (pr. satyr.), **0.30** Fundacja Polsat, **1.00** Informacje, **1.15** Na każdy temat, **2.15** Aficionado, **2.45** Magazyn Teatru Otwartego, **3.45** Aficionado, **4.15** Adam i Ewa (telenowela), **5.25** Strefa P, **5.55** Zerwane więzi, **6.30** Przygody Leona H.

■ PONIEDZIAŁEK 9 WRZEŚNIA

7.00 Muzyka polska, **8.00** Piosenka na życzenie, **9.00** Twój lekarz (mag.), **9.15** Wystarczy chcieć (mag.), **9.30** Muzyczny Relax, **11.30** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.45** Komicy występują w Polsacie, **13.00** Na każdy temat, **14.15** Dyżurny satyryk kraju, **14.45** A ku ku (pr. rozryw.), **15.30** Kalambury (telezabawa), **16.10** Informacje, **16.30** Aficionado (pr. muz.), **17.00** Zamek czarodziejów, **17.30** Hot chat, **17.45** Dziennik, **18.00** Aficionado, **18.30** Aficionado, **19.15** Pasmo informacyjne, **19.40** Świat według Kiepskich (s.), **20.05** VIP-wydarzenia i plotki, **20.35** Graczykowie (s.), **21.00** Adam i Ewa (telenowela), **21.30** Hot chat, **21.50** Dziennik, **22.05** Komicy występują w Polsacie, **22.30** Adam i Ewa (telenowela), **23.00** Rodzina zastępcza (s.), **23.25** Aficionado, **23.50** Informacje, **0.05** Graffiti, **0.30** Raz, dwa, trzy (mag. sportowy), **1.00** Pasmo informacyjne, **1.30** Aficionado, **2.00** Świat według Kiepskich, **2.30** VIP-wydarzenia i plotki, **3.00** Graczykowie (s.), **3.30** Dziennik, **3.45** Hot chat, **4.00** Adam i Ewa (telenowela), **4.30** Na każdy temat, **5.30** Różowa landrynka, **6.00** Informacje, **6.15** Graffiti, **6.25** Rodzina zastępcza (telenowela), **6.50** Komicy występują w Polsacie.

■ WTOREK 10 WRZEŚNIA

7.05 Muzyka polska, **8.05** Piosenka na życzenie, **9.15** Muzyczny relax, **11.15** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.15** Komicy występują w Polsacie, **12.30** Zerwane więzi, **13.15** Dyżurny satyryk kraju, **13.45** A ku ku (pr. rozryw.), **14.15** V-max (mag. motor.), **14.45** Kalambury (telezabawa), **15.15** Klub Stasia i Nel (dla dzieci), **16.10** Informacje, **16.30** Aficionado, **17.00** Supergol (mag.), **17.30** Hot chat, **17.45** Dziennik, **18.00** Aficionado (pr. muz.), **18.30** Aficionado (pr. muz.), **19.15** Pasmo informacyjne, **19.40** Graczykowie (s.), **20.05** VIP-wydarzenia i plotki, **20.35** Rodzina zastępcza (s.), **21.00** Adam i Ewa (telenowela), **21.50** Dziennik, **22.05** Hot chat, **22.15** Komicy występują w Polsacie, **22.30** Adam i Ewa (telenowela), **23.00** Informacje, **23.25** Graffiti, **23.45** Aficionado, **1.00** Pasmo informacyjne, **1.30** Aficionado, **2.00** Graczykowie (s.), **2.30** Supergol, **3.00** Rodzina zastępcza (s.), **3.30** Dziennik, **21.45** Hot chat, **4.00** Adam i Ewa (telenowela), **4.30** Zerwane więzi 45, **5.30** Różowa landrynka, **6.00** Informacje, **6.15** Graffiti, **6.25** Aficionado, **6.50** Komicy występują w Polsacie.

■ ŚRODA 11 WRZEŚNIA

7.05 Muzyka polska, **8.05** Piosenka na życzenie, **9.00** Raz, dwa, trzy (mag. sport.), **9.30** 4x4 (mag. motor.), **10.00** Muzyczny relax, **12.00** Najzabawniejsze zwierzęta świata (pr. rozryw.), **12.50** Komicy występują w Polsacie, **13.05** Na każdy temat, **14.00** Dyżurny satyryk kraju, **14.30** A ku ku (pr. rozryw.), **15.00** Klub Stasia i Nel, **15.30** Kalambury (telezabawa), **16.10** Informacje, **16.30** Aficionado (pr. muz.), **17.00** Bumerang (pr. publicyst.), **17.30** Hot chat, **17.45** Dziennik, **18.00** Świat według Kiepskich (s.), **18.30** Aficionado (pr. muz.), **19.15** Pasmo informacyjne, **19.40** Rodzina zastępcza (s.), **20.05** VIP-wydarzenia i plotki, **20.35** Aficionado (pr. muz.), **21.00** Adam i Ewa (telenowela), **21.50** Dziennik, **22.05** Hot chat, **22.15** Komicy występują w Polsacie, **22.30** Adam i Ewa (telenowela), **23.25** Informacje, **23.40** Graffiti, **0.05** Świat według Kiepskich (s.), **0.30** Aficionado, **1.00** Pasmo informacyjne, **1.30** Rodzina zastępcza (s.), **2.00** 4x4, **2.30** Raz, dwa, trzy, **3.00** Aficionado, **3.30** Dziennik, **3.45** Hot chat, **4.00** Adam i Ewa (telenowela), **4.30** Różowa landrynka, **6.00** Informacje, **6.15** Graffiti, **6.25** Aficionado, **6.50** Komicy występują w Polsacie.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

PLOTKI ✌

▲ Rodzina ponad wszystko. Z tego założenia wychodzi **Sharon Stone**, która już od dwóch lat nie zagrała w żadnym nowym filmie. Miała bowiem przez ten czas ważniejsze rzeczy na głowie. Adoptowała dziecko, opiekowała się chorym mężem, a ponadto sama przeżyła groźne chwile, kiedy z podejrzeniem tętniaka mózgu trafiła do szpitala.

A teraz, kiedy wydawało się, że aktorka wszystko co najgorsze ma już za sobą - i sama nawet kilka miesięcy temu deklarowała powrót na ekran - okazało się, że znów bardziej potrzebna jest rodzinie niż filmowi.

U ojca Sharon wykryto raka i obecnie poddawany jest w Los Angeles specjalistycznemu leczeniu. Oczywiście gwiazda natychmiast odłożyła na później wszelkie plany zawodowe i wraz z mężem, Philem Bronsteinem, troskliwie opiekuje się starszym panem.

◆ W trasę koncertową rusza wkrótce **Steve Tyler**, lider słynnego zespołu „Aerosmith". Towarzyszyć mu ma narzeczony Pameli Anderson - Kid Rock ze swym zespołem. „Ponieważ ona jest w ciąży, chce być blisko swojego mężczyzny i jedzie z nami" - powiedział Tyler. Jeśli to prawda, to 34-letnia Pamela już niedługo będzie miała trzecie dziecko. Ze swym byłym mężem, perkusistą Tommym Lee, ma dwóch synów - 6-letniego Brandona i 4-letniego Dylana. (k)

Kolumnę przygotowała:
WANDA KULA

KOLOROWE SZYLDY, HASŁA I PROMOCJE MAMIĄ DZIECI I RODZICÓW, A WYBÓR JEST OGROMNY

Drogi pierwszoklasista

Kolorowe półki w hipermarketach, domach towarowych czy w sklepach papierniczych prześcigają się w propozycjach. Kupić można wszystko, co jest potrzebne potencjalnemu uczniowi. Problem stanowią jedynie finanse. Gumka w kształcie truskawki, zwierzątka czy popularnej postaci z telewizyjnych kreskówek kosztuje „zaledwie" 8-12 koron, ale to najmniejszy z niezbędnych elementów uczniowskiego wyposażenia.

„Przygotowaliśmy różne warianty uwzględniające zasobność portfeli naszych klientów. I tak na przykład najtańszy zestaw dla pierwszoklasisty kosztuje ok. 1,5 tys. koron, ale za firmowe produkty, czyli w pełni wyposażony piórnik, usztywniony tornister, zeszyty z kolorowymi okładkami, a także nie łamiące się kredki i wszystkie pozostałe przybory trzeba zapłacić dwa, a nawet trzy razy tyle" - powiedziano nam w hawierzowskim hipermarkecie „Tesco".

Szlagierem w tym roku są nadal niemieckie tornistry. Podobno trwalsze niż inne. Pewnie dlatego, że rodzic płacąc za nie 700-1200 koron, wpoi swemu maluchowi, że jest to torba na książki dostatecznie droga, by ją szanować przynajmniej przez jeden rok!

Wprawdzie można odnieść wrażenie, że wybór teczek, worków, plecaków i wszelkiego rodzaju tornistrów jest ogromny - ale tak naprawdę wszystkie owe tornistry różnią się między sobą jedynie kolorem i ceną. Zwłaszcza ta druga szokuje, pomijając już modne nowinki. Prawa rynku są bezwzględne - te same teczki, najczęściej jednak produkcji krajowej, które pod koniec czerwca zalegały sklepowe lady i często były przeceniane, znów wróciły do łask i uśrednionej ceny. Waha się ona między 250 a 500 koronami. W tej samej cenie są również plecaki. Zdecydowanie tańszy jest worek na kapcie, czyli obuwie zastępcze - jedyne 20-60 koron. Byle jaki piórnik „z wkładką", czyli wszystkim tym, co powinien zawierać - 70-300 koron. Zwykłe pióro - 30 koron. Ceny zeszytów wahają się w zależności od grubości i nadruczków na okładkach.

Można również wybierać i przebierać w okładkach na książki (od 2,50 do 9 Kč). Cieszą się one dużym wzięciem, bo kolorowy papier, którym ewentualnie można by książki obłożyć, wcale nie jest tańszy...

Coraz modniejsze, zwłaszcza wśród pierwszoklasistów, są rogi obfitości, mające osłodzić pierwsze dni szkolnej orki. Średniej wielkości z kolorowymi rysunkami kosztuje nieco ponad 50 koron. Zasadniczo wchodzi do niego ok. 5 kg cukierków. Tyle tylko, że pierwszaki cukierków nie chcą, wolą czekoladowe batoniki. Przelicznik jest prosty: mniej więcej 50 batoników po powiedzmy 7 koronach.

Do „wyposażenia" pierwszoklasisty należy też zaliczyć biurko z krzesłem, lampkę lub regały na książki. Trzeba na nie wydać co najmniej ok. 4 tys. koron. Do tego dochodzi nowe ubranie lub sukienka, dres i tenisówki na lekcje gimnastyki...

„Nie można porównywać cen z ubiegłorocznymi, nie mówiąc już o cenach sprzed kilku lat" - twierdzi jedna z klientek, mama dwóch córek w wieku 6 i 12 lat. Kupiłam najpotrzebniejsze rzeczy, a już wydałam ponad 3 tys. koron. Dla mojego budżetu to spory wydatek". **(wak)**

■ SMACZNEGO ■ SMACZNEGO ■ SMACZNEGO ■ SMACZNEGO ■

Na zrobienie dziecku szkolnej kanapki nie trzeba wiele czasu. A pomysłów jest bez liku.

Z pastą jajeczną

Ugotuj jajko na twardo. Posiekaj je na kawałki. Dodaj szczypiorku z niewielką ilością majonezu /może być połączony z jogurtem naturalnym/. Tak przygotowaną pastę jajeczną włóż między dwa kawałki chleba i liście sałaty, aby pieczywo nie zwilgotniało. Koniecznie dodaj plasterek świeżego ogórka. Powiedz swojemu dziecku, iż zajadając kanapkę z pastą jajeczną, bogatą w proteiny, siarkę oraz witaminy A i E, będzie miało ładną, gładką cerę i lśniące włosy.

Z nutellą

Czekoladowe „smarowidło", wbrew pozorom, jest bardzo zdrowe. Zawiera sporo magnezu /wspomaga pracę mózgu/ i witaminę E. Nutella jest bardzo sycąca. Dostarcza wiele energii i szybko zaspokaja głód. Odpowiednia jest raczej do białej bułeczki. Słodki smak przełam plasterkiem pomarańczy lub kiwi. W ten sposób dostarczysz swojemu dziecku witaminy C.

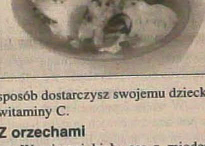

Z orzechami

Wymieszaj biały ser z miodem (zdrowszy niż cukier), na nim połóż połówki orzechów włoskich i rodzynki. Białko z sera i witamina E zawarta w orzechach mobilizują komórki do wydajniejszej pracy. Glukoza z miodu dostarcza „szybkiej" energii i uspokaja. Taka kanapka idealnie sprawdzi się przed klasówką lub gdy twojego dzielnego ucznia czeka poważny sprawdzian.

Z żółtym serem

Czasem spieszysz się bardziej niż zwykle. A drugie śniadanie dla dziecka trzeba zrobić. Proponujemy coś smacznego, zdrowego i łatwego do przygotowania. Chleb lub bułkę z masłem posyp żółtym serem utartym na tarce o dużych oczkach. Zajmie ci to sekundę. Na ser (dostarczy białka) połóż kawałek nieco kwaśnego, soczystego jabłka (witaminy). I już gotowe! Taką „ciekawą" kanapkę zjedzą nawet dzieci, które lubią powybrzydzać.

Z rybą

Twoje dziecko jest zbyt okrągłe? Trudno mu schudnąć? Jeśli nawet tak jest, nie powinno się głodzić. Zmiksuj biały ser z kawałkiem wędzonej lub gotowanej ryby. Najlepiej wybierz dorsza, który ma niewiele kalorii. Do kanapki dodaj kawałek ananasa (ma orzeźwiający smak i pomaga spalać tłuszcz), ew. plasterek świeżego ogórka lub krążek czerwonej papryki. (k)

POWODEM PLAGI KOMARÓW SĄ UPAŁY I WILGOĆ

Lubią perfumy

Ofiarą komara najłatwiej paść w zacienionym wilgotnym miejscu. Ich aktywność rośnie też przed deszczem. Najbardziej dokuczliwe są wczesnym rankiem i wieczorem. Choć do rozwoju potrzebują wilgoci i ciepła, to tak naprawdę życie dajemy im my. Komarzyca, zanim złoży jajeczka, musi przyjąć obfity posiłek w postaci krwi swojej ofiary.

Ukąszenie komara nie jest tak groźne, jak osy czy pszczoły, które w skrajnych przypadkach mogą zagrozić życiu, jednak i w tym wypadku owady wstrzykują do organizmu określoną dawkę jadu. U osób wrażliwych na jego skład mogą pojawić się obrzęki i bardziej dokuczliwe niż u pozostałych swędzenie. Im mniejsze dziecko, tym częściej takie objawy obserwujemy. Trzeba uważać, by malec nie rozdrapał śladu po ukąszeniu, ponieważ może to spowodować zakażenie. Dlatego warto stosować środki, które złagodzą świąd, np. olejek miętowy.

Najlepiej jednak nie dopuścić do ukąszenia. Powinny nam w tym pomóc specjalne środki w sprayu czy aerozolu, żele, spiralki, które, działając jak kadzidełka, mają odstraszać komary. Skuteczne są urządzenia, działające po włączeniu do prądu. Ich zaletą jest możliwość wielokrotnego używania. Wystarczy dokupić nowe wkłady w postaci płytek lub płynu. Minusem jest to, że nie każdy może je stosować. Szczególnie ostrożni powinni być alergicy.

Komary mają też odstraszać posadzone na balkonie pomidory, a także zapach wanilii, goździków czy eukaliptusa. Jeśli mimo stosowania różnych środków odstraszających owady jesteśmy nieprzerwanie obiektem ich ataków, to najprawdopodobniej roztaczamy zapach, który je przyciąga. Mogą to być... perfumy lub intensywny pot. Dlatego, walcząc z komarami, stosujmy bezzapachowe kosmetyki i nie żałujmy sobie wody oraz mydła. (DZ)

ABY ROŚLINY PO WYSUSZENIU ZACHOWAŁY ŻYWE BARWY, MOŻNA JE SPRYSKAĆ LAKIEREM DO WŁOSÓW

Kwiaty na cały rok

Koniec lata to dobry czas na zbieranie roślin, z których można układać piękne kompozycje wtedy, kiedy zabraknie świeżych kwiatów. Warto wiedzieć, jak przygotowuje się rośliny, zanim ułożymy z nich suche bukiety.

- Do suszenia nadają się prawie wszystkie rośliny, ale najlepiej zasychają, nie tracąc kolorów i kształtów, te, które zawierają mało wody, np. zatrwiany, lawenda, nieśmiertelniki, szarotki, trawy.

- Dobrze suszą sę także kwiaty używane do świeżych bukietów, np. orliki, ostróżki, celozje, hortensje, róże - ale trzeba je suszyć odpowiednio dłużej.

- Rośliny zbierane podczas słonecznej pogody schną szybciej. Nie należy zbierać roślin wilgotnych, mokrych, po deszczu, ponieważ pleśnieją podczas suszenia. Ważna jest też faza rozwoju rośliny. Kwiaty trzeba zbierać wtedy, gdy ich płatki są już dobrze wybarwione, ale jeszcze dość młode. Zbyt dojrzałe i przekwitające mogą się rozsypać podczas suszenia.

- Najlepiej suszyć rośliny metodą zielarską, czyli powiązane w pęczki i powieszone kwiatami lub owocami w dół. Pęczki nie mogą być zbyt duże i zbite, bo nie wyschną szybko i dobrze. Lepiej wiązać je gumką niż sznurkiem. Wtedy, kurcząc się, nie będą wypadały z pęczków.

- Nie suszymy kwiatów na słońcu, bo tracą barwę. Najlepiej nadaje się do tego przewiewne poddasze lub strych, na których panuje temperatura ok. 20 st. C i jest dość ciemno. Zielony barwnik - chlorofil, który znajduje się w liściach i łodygach, szybko rozkłada się pod wpływem światła i pędy stają się żółtawe. Płowieją też kwiaty. Jeśli jednak zależy nam na uzyskaniu jasnych, słomkowych kolorów np. traw, suszenie trzeba przeprowadzić na świetle.

- Czas suszenia zależy m.in. od temperatury i wilgotności powietrza oraz od gatunku roślin. Pęczki należy powiesić tak, aby powietrze mogło je opływać ze wszystkich stron. Co jakiś czas trzeba sprawdzić czy nie pleśnieją.

- Rośliny o sztywnych pędach, które nie wyginają się podczas suszenia np. mikołajki, trawa pampasowa, krwawnik, zatrwian lekarski, czosnek, można suszyć w pozycji pionowej, np. w wysokim wazonie. Pozwoli to na zachowanie naturalnych kształtów kwiatostanów.

- Niektóre rośliny, takie jak gipsówka, ostróżka, krwawnik czy jęczmień grzywiasty, można zasuszyć w wazonie z 4-5 -centymetrową warstwą wody. Początkowo pobierają one wodę, a potem stopniowo wysychają. Także kwiatostany hortensji suszy się w wazonach z niewielką ilością wody, której nie należy uzupełniać.

- Inaczej suszy się kwiaty, które zawierają dużo wody i mają skłonności do marszczenia się. Zasypuje się je materiałem sypkim, np. piaskiem, w kartonowym pudełku. W dnie pudełka robi się otwory, przez które wystawia się na zewnątrz łodygi, a kwiat pozostaje w pudełku. Jeśli kwiatów jest więcej, jeden nie może dotykać drugiego. Zamiast piasku możemy użyć do suszenia szczególnie pięknych kwiatów, np. róż, kaszy manny. Obsypuje się je delikatnie ze wszystkich stron sypkim materiałem - tak, aby nie zniekształcić kwiatu. Po wysuszeniu płatki czyści się delikatnie pędzelkiem.

- Aby rośliny po wysuszeniu zachowały żywe barwy, można je kilkakrotnie spryskać lakierem do włosów. Dzięki temu nie będzie też na nich szybko osiadał kurz. (dz)

Czekolada jak konopie?

Coraz częściej sięgamy po kawałek czekolady. Naukowcy sugerują, że łatwo się od niej... uzależnić! Zaobserwowano, że u wielu osób po spożyciu tabliczki czekolady pojawia się uczucie zaspokojenia i zadowolenia, często przeradzającego się w euforię. Przypuszcza się nawet, że ten stan powodują związki chemiczne, które przypominają substancje występujące w konopiach indyjskich!

Orion

WASZYNGTON NA PRÓŻNO ZABIEGA O POPARCIE SOJUSZNIKÓW

Międzynarodowe sprzeciwy

Stany Zjednoczone na próżno zabiegają o poparcie sojuszników dla operacji zbrojnej mającej obalić Saddama Husajna i jego reżim. Z różnych stron świata płyną pod adresem Waszyngtonu przestrogi, upomnienia i wyrazy zaniepokojenia.

Egipski minister spraw zagranicznych Ahmed Maher kategorycznie odrzucił amerykański plan obalenia Husajna. Podkreślił, że takiego posunięcia nie sankcjonuje żadna rezolucja ONZ. Poza tym - jak zaznaczył - tego rodzaju ingerencja w sprawy wewnętrzne innego państwa jest niedopuszczalna. „Jeśli zaczniemy robić takie rzeczy, cały region pogrąży się w chaosie" - ostrzegł.

Nelson Mandela powiedział dziennikarzom, że jest „zatrwożony" amerykańskimi groźbami interwencji militarnej w Iraku. Waszyngton „sieje chaos w stosunkach międzynarodowych; potępiamy to jak najostrzej" - oświadczył 84-letni Mandela, były prezydent RPA, który spotkał się z dziennikarzami przed swoim domem w Johannesburgu.

Mandela powiedział, że usiłował dodzwonić się do George'a W. Busha, ale bezskutecznie. Rozmawiał natomiast z sekretarzem stanu USA Colinem Powellem, a także z Bushem seniorem, byłym prezydentem USA, którego poprosił o porozmawianie z synem na temat Iraku.

Rosyjski minister spraw zagranicznych Igor Iwanow powiedział po spotkaniu z szefem dyplomacji irackiej Nadżim Sabrim, że „jakakolwiek decyzja o użyciu siły wobec Iraku skomplikuje nie tylko problem iracki, lecz także sytuację w całym regionie Zatoki Perskiej i na Bliskim Wschodzie".

Wicepremier Iraku Tarik Aziz powiedział w Johannesburgu, że sprawa powrotu inspektorów ONZ jest „rozważana" w Bagdadzie. Zapytany przez dziennikarzy, czy Irak zezwoli bez warunków wstępnych na wznowienie inspekcji ONZ, Aziz dokonał uniku, mówiąc, iż „sprawa ta jest nadal przedmiotem analizy". We wtorek Aziz ma się spotkać w Johannesburgu z sekretarzem generalnym ONZ Kofi Annanem.

Inspekcje ONZ były prowadzone w Iraku na mocy decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ, która nakazała Irakowi zniszczenie zapasów broni masowej zagłady. W 1998 roku, po sporze w sprawie miejsc i zasad inspekcji, ONZ-owscy inspektorzy, mający nadzorować likwidację arsenałów takiej broni, wyjechali z Iraku. Wkrótce potem USA i Wielka Brytania przystąpiły do bombardowania celów irackich.

Prawie trzy czwarte Brytyjczyków sprzeciwia się jakiejkolwiek militarnej interwencji w Iraku, jeśli nie będzie miała poparcia ONZ - wykazał sondaż, przeprowadzony przez instytut ICM na zlecenie dziennika „Daily Mirror" i stacji telewizyjnej GMTV.

Prawie 60 proc. Amerykanów popiera akcję militarną, zmierzającą do obalenia Saddama, lecz większość z nich uważa, że USA powinny najpierw zapewnić sobie międzynarodowe poparcie. Takie dane przyniósł w poniedziałek ogólnokrajowy sondaż, przeprowadzony 22- 25 sierpnia. Z 59 proc. Amerykanów, którzy opowiadają się za akcją militarną, 61 proc. jest zdania, że USA powinny uzyskać dla niej poparcie społeczności międzynarodowej.

Niemiecki minister obrony Peter Struck wyraził opinię, że w kwestii Iraku sekretarz stanu USA Colin Powell jest osamotniony w ekipie doradzającej prezydentowi USA w sprawach polityki zagranicznej.

Struck zwrócił uwagę na rozbieżności między wypowiedziami Powella, postrzeganego przez Europejczyków jako głos umiarkowania w sprawach Iraku, a wystąpieniami wiceprezydenta Dicka Cheneya i ministra obrony Donalda Rumsfelda - czołowych „jastrzębi" w administracji George'a W. Busha.

Socjaldemokratyczny kanclerz Gerhard Schroeder oraz minister Struck zdecydowanie wykluczyli poparcie ewentualnego ataku USA na Irak bez mandatu ONZ.

Rzecznik Białego Domu odrzucił w poniedziałek sugestie, jakoby Bagdad był skłonny zezwolić na powrót inspektorów rozbrojeniowych ONZ. „Irak zmienia stanowisko w sprawie inspektorów częściej niż Saddam Husajn zmienia bunkry" - powiedział Ari Fleischer.

Wypowiedzi przedstawicieli władz Iraku na temat ewentualnej zgody na powrót inspektorów ONZ rzecznik zbył, podając w wątpliwość wiarygodność irackich przywódców. Fleischer zaprzeczył też, jakoby w kwestii ewentualnego ataku na Irak istniał rozłam między George'em W. Bushem i wiceprezydentem Dickiem Cheneyem, a sekretarzem stanu Colinem Powellem.

KAWA I CZEKOLADA WALCZĄ Z RAKIEM

Szkodliwe, ale leczą

Kofeina i teofilina, dwa związki chemiczne znajdujące się w kawie, herbacie, coca coli i czekoladzie, mogą pomagać w blokowaniu rozwoju komórek i skrzepów krwi - stwierdza się w artykule opublikowanym na łamach sierpniowego numeru „Journal of Biological Chemistry".

Związki te wydają się blokować właściwe funkcjonowanie pewnego enzymu, który pomaga w wysyłaniu sygnałów kontrolujących rozwój, poruszanie się i utrzymywanie się komórek przy życiu.

Badanie zostało przeprowadzone przez naukowców z University College w Londynie, którzy odkryli niedawno, że enzym ten - p110 delta - odpowiedzialny jest również za kształtowanie reakcji organizmu na infekcje.

Z jednej strony badanie to stwarza możliwości postępu w leczeniu nowotworów, a z drugiej zawiera sugestię, że lekarstwa na bazie kofeiny mogą być stosowane w leczeniu chorób serca i wszelkiego rodzaju zapaleń.

Profesor Peter Shepherd z wydziału biochemii i biologii molekularnej University College ostrzegł jednak czytelników przed nadmierną konsumpcją kawy czy czekolady.

„W naszym badaniu wykorzystaliśmy bardzo duże stężenie kofeiny, które byłoby szkodliwe, gdyby zastosowano je u człowieka" - podkreślił.

„Następnym etapem naszych badań będzie tworzenie związków posiadających strukturę kofeiny bez jej oddziaływań negatywnych" - zapowiedział prof. Shepherd.

Bojkot sklepów

Greccy konsumenci, rozgniewani drożyzną, za którą obwiniają wprowadzenie euro, przystąpili we wtorek do ogólnokrajowego bojkotu sklepów. W wielu supermarketach w ciągu pierwszych dwóch godzin handlu zanotowano spadek liczby klientów nawet o 70 procent.

Z danych oficjalnych wynika, że w ciągu minionych 12 miesięcy różne artykuły zdrożały w Grecji od 11 do 40 procent. Telewizja grecka informuje, że na największej ulicy handlowej Aten - Ermu - „ziało pustką". Grecy nie rezygnowali natomiast z filiżanki kawy. Większość ogródków kawiarnianych na ulicach Aten była jak zwykle zatłoczona.

■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

Z cenzuralnych dziejów Żwirkowiska

Powojenne dzieje Żwirkowiska przypomną nam późniejsze zwierzenia jego opiekuna, Józefa Stebla. Przy likwidacji parku w czasie wojny nie zdołano rozbić głazu mistrza Śmiłowskiego z nazwiskami lotników i datą tragedii, stąd zakopano go. Po wojnie wydobyli głaz z ziemi młodzi stonawianie, ustawili w charakterze pomnika i złożyli kwiaty. Była jesień 1947 roku, najpewniej z pierwszym powojennym spotkaniem dla uczczenia pamięci Żwirki i Wigury. Z lasu wyszło trzech panów z pokaźnym wieńcem, byli to przedstawiciele brneńskiego aeroklubu, dowiedzieli się o spotkaniu z prasy. Donieśli też, że rzeźba Lotnika dłuta mistrza Pelikána, przygotowana dla Cierlicka, szczęśliwie przetrwała wojnę.

Pomnik na Żwirkowisku powstawał półoficjalnie, w roku 1950. Pamiętam z czeskocieszyńskiego gimnazjum, jak dyr. Henryk Bolek słał grupę tęgich chłopaków z okolic Cierlicka do pomocy w pracach wznoszenia monumentu. Po latach J. Stebel zdradził szczegóły w „Zwrocie" (7/67). Chociaż szło o akcję mniej czy bardziej spontaniczną, poparli ją przedstawiciele władz powiatowych obydwu Cieszynów; robotnicy goleszowskiej fabryki zaś ofiarowali na ten cel wagon cementu. Cokół zaprojektował trzyniecki Surma, głazy z godłami państwowymi przygotowali kamieniarze Koszczyk i Kłósko z Ligotki Kameralnej, emeryt górniczy F. Halama z Cierlicka sporządził cokół, wspomnianą 3-metrową rzeźbę Pelikána ustawiali trzynieccy robotnicy. Napis wszak był mylący: „Lotnikom poległym w walce z faszyzmem za wolność i demokrację".

Żwirkowisko pozostawało zatem sprawą nieoficjalną, nieomal wstydliwą. W „Zwrocie" (7/50) pojawił się artykulik „Wiersz o Cierlicku", poszło najpewniej o próbę wyprowadzenia cenzury w pole, o jakieś wyraźne pogmatwania. -hut- oto informuje, iż -eł- (obydwa kryptonimy wskazywałyby na poetę i redaktora, Pawła Kubisza) zamieścił w „Okienku kultury" w „Głosie Ludu" omówienie wiersza młodego poety emigracyjnego z paryskiej „Kultury" pt. „Szczur". Zaznaczył przy tym, że owym wierszem zajął się również premier Cyrankiewicz na V Zjeździe ZLP. Ni stąd ni zowąd zjawia się nagle w tekście wzmianka o broszurze Melchiora Wańkowicza „Klub trzeciego miejsca" z pełnym brzmieniem „oskarżającego" utworu innego poety, Włodzimierza Wierzyńskiego pt. „Przeprowadzka", przejętego z londyńskich „Wiadomości".

Rezygnując z „politycznego komentarza" przyznaje autor notatki „bezstronnie", iż ów wiersz Wierzyńskiego jest bodaj „jednym z najlepszych polskich powojennych utworów poetyckich w zakresie liryki". I teraz dopiero, po owych zaplątaniach, sięga redaktor P. Kubisz do jerozolimskiego wydania „Róży wiatrów" Wierzyńskiego z r. 1944, aby w związku z wrześniowym odsłonięciem żwirkowiskiego pomnika przytoczyć inny jego wiersz: „Cierlicko". „Lecz w czasie wojny w Cierlicku i te »sosny męczeńskie« przeminęły z wiatrem. Na zbezczeszczonym Żwirkowisku stanęła faszystowska szubienica niemieckiego okupanta, zburzono tam wszystkie pamiątki i kamienie. Tutejsza pamięć ludzka przypomni jednak tę sprawę światu".

Okazuje się, że P. Kubisz nie sprostował owych sosen, które zawsze były świerkami. Metaforycznie zaś przeniósł tutaj szubienicę z innych miejsc kaźni, tak jakby z doświadczonych sąsiednich Żywocic z ich krwawą niedzielą 6 sierpnia 1944 roku.

WŁADYSŁAW SIKORA

POLA GOJAWICZYŃSKA

ŚWIĘTA RZEKA

(49)

Ostatnimi czasy odłożył pióro, bo chodził koło ziemi. Miał ją opuścić, a więc tym bardziej dawał jej wszystek czas. I gdy się tak koło niej trudził, chciało mu się pisać całkiem o czym innym, niż prowadzić polemiki z Czechami. Zaczął już ociupinkę, będzie się to nazywać „Ziemia Zadowolona". Kiedy się przy niej uładzi wszystko i obrządzi, a ona zasypia czerwona od jesiennych ogniów. Ogromne wiatry śpiewają jej do snu, ukołysana, zasypia wreszcie pod śniegiem. Będzie to kronika gospodarska, nic więcej. I zaczął wyliczać, podczas gdy przy szynkwasie siedlocy z pobliskich wiosek rozprawiali o pryszczycy, która miała się ukazać jakoby w okolicach Opawy, i o dani państwowej. Dań była za wysoka, pryszczycę zaś przywleczono z Niemiec.

- We wrześniu posiałem żyto świętojańskie na zieloną paszę, później zaś żyto na ziarno. Jesień mieliśmy piękną, deszcze nie tknęły jarzyn przy zbiorze. Zakopcowałem je.

Rząd ma płacić za padłe sztuki, dowodzono przy szynkwasie. Powstał spór wśród dźwięku szkła, czy kozy wejdą w rachubę.

- Od dawna korci mnie - rzekł Pawlica - pisać według upodobania i woli, jednakże zawsze przychodzi inna potrzeba i człowiek musi bryzgać tym piórem jak szpikulcem. Okazuje się to koniecznością. Pewien młodzieniec z tych stron zabawiał się pięknie wierszami, poezją. Pisał on czystym literackim językiem polskim i opiewał różne piękności, zyskując sławę. Atoli doktor Raszka mu wytłumaczył, iż jest to do niczego dla człowieka, który pochodzi ze Śląska. Dopóki Śląsk jęczy, nie trza nam cichuśkiego śpiewu!

- Koza, śmiechu warte! - wrzasnął jakiś siedlok przy szynkwasie.

- Będą ci płacić za kozę, będziesz widział te korony, co ci wpadną do kieszeni!...

Lecz hutnicy obstawali przy swoim. Mieli oni kozy. Jeżeli płacą za krowy, to koza też się liczy, daje mleko, nie?... I cała gromada zbliżyła się do Pawlicy, żądna rozstrzygnięcia.

- Młodzieniec złamał swój piękny wiersz, porzucił swoją sztukę poetycką i jął pisać śląskim językiem, co jak wiemy jest wcale nielatwe. Wiersz jego płynął gładko, a teraz jął zgrzytać jak piłowane szkło, burzyć się jak grzmiąca woda w potoku górskim i szumieć jak wiatry, gdy spadają na lasy. Słyszy się też tu wrzask gwizdka hutniczego, gdy odpiłą zmianę, i buczki kopalń, dźwięk kowanego żelaza i stuk górniczego młotka. Sztuka jego nie straciła nic na owej zamianie, na opak, nabiegła krwią. Lecz on sam stracił wiela, w miastach, gdzie ludzie czytują poezję i okrzykują poetów, nie rozumiano jego mowy. Gdyby pisał po dawnemu, gadano by o nim szeroko i wskazywano palcami, jeśliby nie zbił kabzy, to jednak kapnęłoby mu coś niecoś z uznania świata, siedziałby w kawiarni, a piękne miejskie paniczki czule by nań spoglądały, ciekawe miłości poety. Zaś on wolał snuć zwrotki dla swoich, śpiewać tutejszą dolę i niedolę, piękność i grozę ziemi. Bo to okazało się potrzebniejsze i doktor Raszka wbił mu to w głowę...

- Poczekajcie, Pawlico! - wtrącił rozogniony siedlok i korzystając z przerwy w przemówieniu, zadał mu pytanie dotyczące pryszczycy.

- 50 koron za kozę, 150 za cielę i do sześciuset za sztukę dojrzałą - rzekł pisarz, sięgając ręką w zanadrze. Zakupił on w Cieszynie książeczkę, która rozeszła się w wielu tysiącach egzemplarzy. - Uważajcie tylko, kamraci, iż aby oszukać władzę, poeta wprowadził dawnych baronów i panów na miejsce dzisiejszych urzędników i urzędów czeskich. Tym sposobem umknął przed konfiskatą.

Oberżysta zbliżył się i zapytał, czy nie narobią mu jakiej biedy. Są że to wiersze dozwolone?... Lecz Pawlica założył już okulary, odsunął książeczkę na długość ramienia i brzdęknął wargami jak struną napiętą.

Chłopi w herestach, cysorz na trónie
Książe w Cieszynie prawa nom kradnie!
Kiejże bezprawiom zacznie być kóniec?
Hajduk i karwacz w dziedzinach władnie...
We Wiedniu jeżdżóm śrybrne karety

- Jest tu mowa o rebelii goroli w Mostach - objaśnił Pawlica, zsunąwszy szkła na nos. Jego pomarszczone czoło godziło w słuchaczy, którzy z kuflami stali wokoło, rozdziawiając nieco gęby. Przez szyby widać było z dala fronton szkoły Slezskiej Maticy z pomnikiem „Prezydenta - Wyzwoliciela", wiejską drogę i sklep Bati, zaś przez boczne okna wciskał się sad o gołych prętach drzew, które miotały się o szyby.

- Gdzie je ucisk tam je bunt! - rzekł Pawlica. - Po wszystkie czasy i wszędy. Gorole w Mostach podnieśli rękę na cysorską władzę. Umyślili spisek.

Buchaj płómiyniym i zagorz buntym
W słów strasznym błysku rozgórz dniu szary!

Czerwony kur skrzypiał przeraźliwie przed wejściem, wiatr kręcił nim bezustannie. Wrzask auta przemknął przez drogę. - Zdusili ich - rzekł Pawlica. - Oto co stoi dalej:

Osiodłali prędko kónie... w galop jadóm
Karwacz wisi w każdych dłoniach... tra... z paradóm!
Szable bijóm o ostrogi
Precz z chodnika, precz nóm z drogi!
Podskakujóm w jeździe gwery...

- To szandary austriackie - pisnął starczy głos - o znóm jo ich, znóm!... z gwerami, widzicie!

Zasykali - ciii! Gospodzki prędko zaparł drzwi od sieni, a chłopak stanął w warcie. Jednakże był to koniec, wiersz zacichał zwolna w bitewnym zgiełku. Ostała jeno jedna zwrotka.

Świszczóm karwacze... krwióm chłopie płaczesz!

- Podłóżcie sobie, co trza, pod te słowa - rzekł Pawlica. - Przymierzajcie! Gdzie jest chłop, tam też karwacz, bicz, tam zaraz bluzga krew! Z buntu tego nic nie wyszło. A oto macie w Wojnie Światowej, gdy się poczynała. Wszystkim dała wolność, a nam nie.

(cdn.)

Dnia 5. 9. 2002 obchodzi swój piękny jubileusz

pani ANNA DUBNICKA

z Orłowej-Miasta. Z tej okazji życzymy dużo zdrowia, szczęścia i pomyślności na dalsze lata. Córka i synowie z rodzinami. Do gratulacji dołączają się wnucy i wnuczki Nikolka, Damianek, Aneta i Marek. RK-154

■ kronika rodzinna

W tym roku mija 17. i 25. rocznica zgonu naszych Najdroższych Rodziców

śp. MARII i JÓZEFA DERLICHÓW

z Karwiny-Raju. Wszystkich, którym byli bliscy, prosimy o chwilę wspomnień. Córka i syn z rodzinami. RK-172

■ kina

KARWINA - Centrum: Lilo i Stitch (5, 6, godz. 15.30), Po prostu seksy (5, 6, godz. 17.45, 20.00), **Reflex**: Mężczyźni w czerni II (5, 6, godz. 17.00, 20.00), **EX**: Cierlickie Lato Filmowe (5, 6, - bliższe inf. na ulotkach i plakatach), **CZ. CIESZYN - Centrum**: Mężczyźni w czerni II (6, godz. 17.15, 19.30), **TRZYNIEC-Kosmos:** Wiedźmin (5, godz. 17.30), Rok diabła (5, godz. 20.00), Potępieni (6, godz. 17.30), Cisza (6, godz. 20.00),

■ wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - Sala wystaw Muzeum Cieszyńskiego, Hlavní 3: stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Galeria: „Widoki na Cieszyn". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Muzeum Tragedii Żywocickiej** - Do 31. 12. wystawa: „Modele techniki wojskowej". Czynna: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Muzeum Techniki w Pietwałdzie** - Stała ekspozycja - wystawy: „Tramwaje w Karwińskiem i Ostrawskiem", „Uwaga wyleci ptaszek", „Tradycje górnictwa w Karwińskiem". Otwarte: wt-pt: 9-16, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Sala wystaw w Orłowej - Mieście** - Do 28. 2. 2003 wystawa „Perełki z muzealnego magazynu". Otwarte: wt-pt: 9-17, so-nie: 9-13.

▲ **Kotulowa drzewionka w Hawierzowie-Błędowicach** - stała ekspozycja: „Mieszkanie ludowe i tradycje rolnictwa w Cieszyńskiem". Otwarte: wt-pt: 9-17, so-nie: 13-17.

▲ **JABŁONKÓW** - stała ekspozycja - „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Do 6. 1. 2003 wystawa: A. Szpyrc „Jabłonków na szkle malowany". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUM HT i MIASTA TRZYŃCA - wystawa „Nieme drzewo - przyjaciel człowieka". Otwarte: wt-pt: 9-17, nie: 13-17.

▲ „Od epoki kamienia łupanego do epoki słowiańskich grodzisk". Otwarte: wt-pt: 9-17, nie: 13-17.

PAŃSTWOWE ARCHIWUM POWIATOWE w Karwinie - sala wystaw: wystawa „Wspomnienia o starej Karwinie". Otwarte: po, śr: 8-17, wt, czw: 8-15, pt: 8-14.30.

GALERIA ZAMKOWA „Chagall": Do 23. 9. wystawa grupy TRASA. Otwarte: po-pt: 9-19, so: 9-18, nie: 9-12.

■ co, gdzie, kiedy

ORŁOWA-LUTYNIA - chór „Zaolzie" zaprasza na 1. powakacyjną próbę w czwartek 5. 9. o godz. 19.00. Zapraszamy nowych chórzystów.

KARWINA-RAJ - Klub Kobiet zaprasza na pierwsze powakacyjne spotkanie w czwartek 5. 9. o godz. 16.00 do Domu PZKO - przygotowania do wystawy, która odbędzie się 21. i 22. 9.

CIERLICKO-KOŚCIELEC zaprasza wszystkich chętnych do pomocy w służbie porządkowej oraz w stoiskach w czasie uroczystości wspomnieniowej dnia 14. 9., na spotkanie w sobotę 7. 9. o godz. 13.00 do Domu Polskiego im. Żwirki i Wigury na Kościelcu.

HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe we czwartek 5. 9. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.

PTTS „BŚ" - zawiadmia uczestników wycieczki na Szumawę, iż autobus będzie podstawiony do załadunku bagaży w niedzielę 8. 9. w Karwinie - 5.15, w Cz. Cieszynie - 5.45. Odjazd o 6.00. Prosimy nie zapomnieć paszporty i legitymacje ubezpieczenia zdrowotnego.

▲ zaprasza na tradycyjną wycieczkę kolarską „Hlučinsko" 8. 9. Start 8.30 przed dworcem kolejowym w Boguminie, zakończenie w Boguminie. Trasa: nawierzchnia asfaltowa, teren płaski. Inf.: 069/631 47 11 - K. Fukała.

NYDEK - MK PZKO zaprasza swych członków i sympatyków na pieszą wędrówkę przez Kozubową i Małą Kikule na Nowinę w Łomnej Dolnej. Wycieczka odbędzie się w niedzielę 8. 9. 2002, odjazd autobusu 9.05 z nydeckiego rynku. Przewidziany powrót około godz. 20.30.

KOMUNIKAT SEKCJI KOBIET ZG PZKO - Jesienne spotkanie w Bystrzycy odbędzie się w sobotę 14. 9. w Domu PZKO Bystrzyca od godz. 10.00. Przyjazd pociągów do Bystrzycy: od Bogumina - 9.39, od Mostów k. Jabłonkowa - 9.27. Materiał potrzebny do zajęć zabrać z sobą (włóczki, wstążki, serwetki, szydełko, nożyce, suszki itd.). Zajęcia oraz poczęstunek zapewniają panie miejscowego Klubu Kobiet. Przewidywane zakończenie o godz. 15.00.

▲ Sekcja Kobiet ZG PZKO zwraca się z apelem do członkiń Klubów Kobiet w Cierlicku i sąsiadujących KK o udział w uroczystym złożeniu kwiatów pod pomnikiem bohaterskich lotników Żwirki i Wigury w środę 11. 9. o godz. 15.30.

▲ *Na wystawie poplenerowej w parku im. Boženy Němcowej pod namiotami zaprezentowano wszystkie 24 prace.* ***Fot. EDMUND KIJONKA***

POPLENEROWA WYSTAWA W KARWINIE-FRYSZTACIE

Konie w roli głównej

KARWINA (o) - Koniec wakacji tradycyjnie już przebiega w Karwinie pod znakiem zawodów jeździeckich, które odbywają się w parku im. Boženy Němcowej w Karwinie-Frysztacie.

Tegoroczny 4. rocznik przygotowała „Ujeżdżalnia Pletnický" pod patronatem miasta Karwiny, a ciekawą imprezą towarzysząca była również tradycyjna już wystawa prac poplenerowych.

Wystawiało swe prace poświęcone koniom, ale nie tylko, 9 plastyków - Edgar Baran, Stanislav Filip, Jitka Greškowa, Dita Maruscakowa, Monika Milerska, Oskar Pawlas, Greta Sartorisowa i Tadeusz Wratny. Zapezentowano 24 prace wykonane najróżniejszymi technikami - oleje, akwarele, rysunki, rzeźby w drewnie oraz obrazy i rzeźby z ceramiki.

Plener poświęcony tematowi koni, a przygotowany przez karwiński „ArtKlub" odbył się w pierwszy weekend wakacji w ujeżdżalni w Karwinie-Starym Mieście.

Wszystkich, którzy chcieliby obejrzeć wyniki plenerowych zmagań, mogą to zrobić do 24 września w „Winiarni Zamkowej" w Karwinie-Frysztacie.

Domy rodzinne
1. Dom rodzinny w Cz. Cieszynie z 1911 r., niedaleko centrum, 1+5 pokoi, ogród. Cena 1 000 000 Kč.
2. Dom rodzinny w Łomnej Dolnej, 2 kondygnacje, wodociąg, szambo, gaz na parceli. W I kondygacji 1+2, WC, weranda, przedpokój, schody. W II kondygnacji są 3 pokoje + pokój na poddaszu. Odpowiedni do mieszkania i rekreacji. Cena do uzgodnienia.
3. Demolicja domu rodzinnego w Ropicy, dojazd po utwardzonej komunikacji, sieci na granicy parceli. Cena 250 000 Kč.
4. Dom rodzinny w Suchej Średniej, 2 kondygnacje, ogród, pergola, kominek. Cena do uzgodnienia.
5. Dom rodzinny w Trzyńcu-Kanadzie, w 1973 r. rekonstrukcja, ogród 3246 m², poddasze mieszkalne, budynek gospodarczy, garaż, stodoła. Nowe okna, tynk, boazeria. Cena 1 200 000 Kč.
6. Domek ogrodowy, podpiwniczony, murowany, ładny w kolonii działkowej w Cz. Cieszynie koło Antoníčka, parcela ok. 4 a. Cena do uzgodnienia.
7. Dom rodzinny w Cz. Cieszynie, ul. Jablunkovska, parcela 530 m², II kondygnacje. Woda, gaz, elektryczność. Odpowiedni do mieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. Bliższe informacje w biurze nieruchomości.
8. Chata murowana w Bystrzycy-Pasiekach, parcela cca 8 a, woda, gaz, elektryczność. Pielęgnowany ogród. Cena do uzgodnienia.

Wynajem mieszkania
1. Wynajem mieszkania 1+2, ok. 65 m² w Trzyńcu, w centrum miasta. Odpowiedni do mieszkania i działalności komercyjnej (np. ordynacja, biura). Cena: do celów komercyjnych 15 tys. Kč miesięcznie, do celów mieszkaniowych - do uzgodnienia.

Garaże
Garaż w Cz. Cieszynie, ul. Slezská. Cena do uzgodnienia.

Obiekty komercyjne
1. Wielofunkcyjny dom, budynek administracyjny i budynek gospodarczy w Cierlicku, II kondygnacje, odpowiedni do różnych celów. Potrzebna rekonstrukcja. Cena do uzgodnienia.

Pomieszczenia-wynajem
1. Pomieszczenia do wynajęcia w centrum Cz. Cieszyna, ul. Odboje, ok. 74 m² + zaplecze socjalne. Tylko jako magazyn. Cena: 10 tys. Kč miesięcznie.
2. 2 biura w Cz. Cieszynie przy ul. Smetany, zaplecze socjalne. Cena 3 500,-Kč miesięcznie.

Oferuje.....

CZERNEK
Jan Czernek
Štefánikova 21
737 01 Český Těšín
tel.: 0659-711842
tel. kom.: 0606-757577
e-mail: czernek@iol.cz

OLZA-2389

GŁOS LUDU
GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

✦ W Vydavatelství OLZA - Wydawnictwie OLZA, s.r.o. wydaje Kongres Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ✦ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", P.O. BOX 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrawa ✦ Redaktor naczelny: Henryka Bittmar ✦ Zastępca: Bogusław Krzyżanek ✦ Telefony: centrala 6607111, sekretariat 6607252 (i fax), dział sportowy 6607258, redaktorzy 6607242, 6607249, 6607256, e-mail: glosludu@ostrava.cz ✦ Filia redakcji: ul. Komenskiego 4, 737 01 Cz. Cieszyn, tel. 0659/731766, e-mail: glosludu@silesnet.cz ✦ Adres wydawcy: Kongres Polaków w RC, Komenskiego 4, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 00535613 ✦ Adres wydawnictwa: Vydavatelství OLZA - Wydawnictwo OLZA, s.r.o., Čapka 200/7, 737 01 Cz. Cieszyn, IČO: 48396761, e-mail: olza@silesnet.cz ✦ Ogłoszenia przyjmowane są w dni powszednie od godz. 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie; w Biurze Ogłoszeń Wydawnictwa „OLZA", przy ulicy Čapka 200/7 w Cz. Cieszynie w dni powszednie od godz. 8.30 do 15.30; dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia. ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ✦ Miejsce wydania: Ostrawa ✦ Dostawę prenumeratorom prowadzi w imieniu wydawcy spółka Předplatné tisku, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O. BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia: tel. 05/41 23 32 32, fax: 05/41 61 61 60, e-mail: abocentrum@pns.cz; reklamacje: 0800 - 171 181. Stosunki umowne między wydawcą a prenumeratorami regulują ogólne zasady handlowe. ✦ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o., ✦ Druk: Ringier Print s.r.o., Ostrawa ✦ Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania. ✦ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 5 WRZEŚNIA

■ TVP 1:
- **6.00** Kawa czy herbata
- **8.00** Wiadomości
- **8.15** Woronicza 17
- **8.30** Telezakupy
- **8.45** Kamienna tajemnica (s.)
- **9.10** Budzik (dla dzieci)
- **9.35** Słodkie zmartwienia (s.)
- **10.05** Okruchy życia (film USA)
- **11.40** Telezakupy
- **12.00** Wiadomości
- **12.10** Agrobiznes (pr. informacyjny)
- **12.20** Horyzonty
- **12.45** Klan (telenowela)
- **13.15** Pchły (film dok.)
- **13.40** Telezakupy
- **14.00** Czarny (s.)
- **14.30** Negocjator
- **15.00** Wiadomości
- **15.10** Kwadrans na kawę
- **15.30** Kobiety Białego Domu: Rosalyn Carter
- **15.40** Babiniec
- **16.05** Rower Błażeja
- **16.30** Moda na sukces (s.)
- **17.00** Teleexpress
- **17.20** Sportowy Express
- **17.30** Gość Jedynki
- **17.40** Plebania (s.)
- **18.10** Na żywo (publicyst.)
- **19.00** Wieczorynka: Przygody szewczyka Grzesia
- **19.30** Wiadomości, sport
- **20.15** Poker z mafią (s.)
- **21.35** Sprawa dla reportera
- **22.10** Tygodnik polityczny Jedynki
- **23.00** Monitor Wiadomości
- **23.15** Wiadomości biznesowe
- **23.25** Pegaz
- **23.55** Klan (telenowela).

■ TVP 2:
- **7.05** Studio urody
- **7.15** Złotopolscy (s.)
- **7.40** Dwójka dzieciom
- **8.00** Cena życia (s.)
- **8.50** Poranek z Dwójką
- **10.35** Podróż przez Amerykę Południową (s. dok.)
- **11.35** Biuro ogłoszeń (film dok.)
- **12.05** Festiwal Operowo-Operetkowy - Ciechocinek 2002
- **13.00** Panorama
- **13.15** Miami Sands (s.)
- **14.00** Radio Romans (s.)
- **14.35** Arka Noego
- **15.05** Program dla młodzieży
- **15.30** Przygody Chucka Finn'a (s.)
- **16.00** Panorama
- **16.30** Stawiam na Tolka Banana (s.)
- **17.05** Serial dokumentalny
- **17.50** Program lokalny
- **18.30** Panorama
- **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej)
- **19.35** Polaków portret własny
- **20.05** M jak miłość (s.)
- **21.00** Madonna i jej miliony (s. dok.)
- **22.00** Panorama
- **22.20** Sport-telegram
- **22.40** Eskapada (film USA)
- **0.25** Letnia Akademia Muzyki Dawnej w Wilanowie.

■ TV KATOWICE:
6.30 Kostek (s.), **6.55** Rycerze Królestwa Owadów (s. anim.), **7.15** Kasztaniaki (s. anim.), **7.30** Kurier, **7.45** Aktualności, **8.00** Z życia Kościoła (mag.), **8.30** Kurier, **8.45** Gość dnia, **9.00** Bilet na drogę (film dok.), **9.30** Kurier, **9.40** Tajemnica Enigmy (s. dok.), **10.30** Kurier, **10.45** Telekurier (mag.), **11.15** Gość dnia, **11.30** Kurier, **11.45** Rozrywka, **12.15** To jest temat (cykl rep.), **12.30** Kurier, **12.35** Jabłko Newtona (s.), **13.30** Kurier, **13.50** Agrobiznes (mag.), **14.00** Stacja PRL (pr. dok.), **14.30** Kurier, **14.45** Eurotel (mag.), **15.00** Lassie (s.), **15.30** Kurier, **15.45** Aktualności, **16.00** Megazynek (mag.), **16.30** Kurier, **16.45** Rozmowa dnia, **17.00** Partnerzy, **17.30** Kurier, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, **18.30** Kurier, **18.35** Regiony kultury (mag.), **18.45** Weekend w... (mag.), **19.30** Kurier sportowy, **19.45** Rozmowa dnia, **20.00** Telekurier (mag.), **20.30** Kurier, **20.50** Echa dnia, **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, **22.00** Porozmawiajmy, **22.15** Patrol Trójki (mag.), **22.30** Kurier, **22.45** Sport, **23.00** Słodkie czasy (film USA).

■ POLSAT 1:
6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Pokemon 3 (s. anim.), **7.25** Psotny Bill (s. anim.), **7.50** Strażnik Teksasu (s.), **8.45** Roswell: w kręgu tajemnic (s.), **9.40** Samo życie (s.), **10.10** Program rozrywkowy, **10.40** Życiowa szansa, **11.30** Adam i Ewa (s.), **12.00** Serca na rozdrożu (s.), **12.45** Z głową w chmurach (s.), **13.45** Hitmania, **14.45** Pokemon 3 (s. anim.), **15.15** Świat według Kiepskich (s.), **15.45** Informacje, **16.05** Adam i Ewa (s.), **16.35** Serca na rozdrożu (s.), **17.20** Misja w czasie (s.), **18.15** Sabrina nastoletnia czarownica 4 (s.), **18.45** Informacje, sport, **19.15** Rosyjska ruletka, **20.05** Graczykowie, czyli Buła i spóła (s.), **20.35** Samo życie (s.), **21.05** Z archiwum X (s.), **21.30** Losowanie Lotto, **22.05** Boston Public (s.), **23.00** Informacje, sport, **23.20** Graffiti, **23.30** 36 godzin strach (thriller niem.).

PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

■ TVP 1:
- **6.00** Kawa czy herbata
- **8.00** Wiadomości
- **8.15** Woronicza 17
- **8.30** Telezakupy
- **8.45** Tęczowe rybki (s. anim.)
- **9.10** Jedyneczka
- **9.40** Film dla dzieci
- **10.00** Zaginiony świat (s.)
- **10.50** Tu mieszka Bóg (s. dok.)
- **11.40** Telezakupy
- **12.00** Wiadomości
- **12.10** Agrobiznes (pr. informacyjny)
- **12.20** Czas relaksu
- **12.45** Plebania (s.)
- **13.35** Telezakupy
- **13.50** Program edukacyjny
- **14.15** Świat Majów (s. dok.)
- **14.35** Laboratorium (mag.)
- **15.00** Wiadomości
- **15.10** Sprawa dla reportera
- **15.40** Euroexpress
- **16.05** Raj
- **16.30** Moda na sukces (s.)
- **17.00** Teleexpress
- **17.20** Sportowy Express
- **17.25** Gość Jedynki
- **17.40** Plebania (s.)
- **18.05** Randka w ciemno (quiz)
- **18.45** Jaka to melodia? (quiz)
- **19.15** Wieczorynka: Przygody Rozbójnika Rumcajsa
- **19.30** Wiadomości, sport
- **20.15** Baobab, czyli zielona kantyna (s.)
- **20.50** 1492 - Wyprawa Do Raju (film USA)
- **23.25** Monitor Wiadomości
- **23.45** Wiadomości biznesowe
- **23.50** Studio sport: Golden League
- **0.30** Miasto prywatne (film polski)
- **1.45** The Brave (film USA)
- **3.40** Film fabularny.

■ TVP 2:
- **7.05** Studio urody
- **7.15** Złotopolscy (telenowela)
- **7.40** Dwójka dzieciom
- **8.00** Cena życia (s.)
- **8.50** Poranek z Dwójką
- **10.20** Piękno w twoich oczach (film USA)
- **11.50** Krajobraz Polski
- **12.05** Szkolny Wieczór Kabaretowy z Elitą (kabaret)
- **13.00** Panorama
- **13.15** Miami Sands (s.)
- **14.00** Radio Romans (s.)
- **14.30** Wokół nas
- **15.15** Ojczyzna-polszczyzna
- **15.30** Przygody Chucka Finn'a (s.)
- **16.00** Panorama
- **16.30** Stawiam na Tolka Banana (s.)
- **17.00** Święta wojna (s.)
- **17.30** Jazda kulturalna (magazyn)
- **17.50** Program lokalny
- **18.30** Panorama
- **19.00** Czterdziestolatek - 20 lat później (s.)
- **20.05** Studio sport: Golden League
- **21.15** Wieczór z Jagielskim
- **22.00** Panorama
- **22.20** Sport-telegram
- **22.35** Wideoteka Dorosłego Człowieka
- **23.10** Wirtualny seks (komedia USA)
- **0.40** Historia Bruce'a Curtisa (film USA).

■ TV KATOWICE:
6.35 Transmisja mszy świętej, **7.30** Kurier, **7.45** Aktualności, **8.00** Studio TV Katowice, **8.30** Kurier, **8.45** Gość dnia, **9.00** Życie obok nas (s. dok.), **9.30** Kurier, **9.40** Tajemnice Enigmy (s. dok.), **10.30** Kurier, **10.45** Telekurier (mag.), **11.15** Gość dnia, **11.30** Kurier, **11.45** Rozrywka, **12.15** To jest temat (cykl rep.), **12.30** Kurier, **12.35** Czas pogodnych bogów (s. dok.), **13.30** Kurier, **13.50** Agrobiznes (mag.), **14.00** Małe ojczyzny (mag.), **14.30** Kurier, **14.45** Eurotel (mag.), **15.00** Lassie (s.), **15.30** Kurier, **15.45** Transmisja obrad Sejmu RP, **16.00** Studio TV Katowice, **16.30** Kurier, **16.45** Rozmowa dnia, **17.00** Złoty pilot (teleturniej), **17.30** Kurier, **17.50** Wizytówki, **18.00** Aktualności, sport, **18.30** Kurier, **18.35** Regiony kultury (mag.), **18.45** Opinie (mag.), **19.30** Kurier sportowy, **19.45** Rozmowa dnia, **20.00** Telekurier (mag.), **20.30** Kurier, **20.50** Echa dnia, **21.15** Eurotel (mag.), **21.30** Kurier gospodarczy, **21.45** Aktualności, sport, **22.00** Porozmawiajmy, **22.15** Patrol Trójki (mag.), **22.30** Kurier, **22.45** Sport, **23.00** Służący (film bryt.).

■ POLSAT 1:
6.00 Piosenka na życzenie, **7.00** Pokemon 3 (s. anim.), **7.25** Kosmiczne wojny 2 (s. anim.), **7.50** Misja w czasie (s.), **8.45** Asy z klasy (s.), **9.40** Samo życie (s.), **10.10** Program rozrywkowy, **10.40** Rosyjska ruletka, **11.30** Adam i Ewa (s.), **12.00** Serca na rozdrożu (s.), **12.45** Z głową w chmurach (s.), **13.45** Muzykogranie, **14.45** Pokemon 3 (s. anim.), **15.15** Graczykowie czyli Buła i spóła (s.), **15.45** Informacje, **16.05** Adam i Ewa (s.), **16.35** Serca na rozdrożu (s.), **17.20** Strażnik Teksasu (s., pilot), **18.15** Sabrina nastoletnia czarownica 5 (s.), **18.45** Informacje, sport, **19.15** Życiowa szansa, **20.05** Świat według Kiepskich (s.), **20.35** Miodowe lata 7 (s.), **21.20** Kaskader na tropie Bursztynowej Komnaty (film niem.), **21.30** Losowanie Lotto, **23.25** Informacje, sport, **23.45** Graffiti, **23.55** Gasnące słońce (sci-fi thriller kanad.-czeski).

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 5 WRZEŚNIA

■ TC 1:

5.00 Europa dziś
5.35 Świat filmu animowanego
5.59 Dzień dobry z TC
8.30 Czarujące przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Podróżomania
9.35 W jaki sposób...
10.00 Dom ostatniej radości (s.)
11.15 Swat (kom. TV)
11.45 Tygodnik kulturalny
12.00 Wiadomości
12.10 Sama w domu (mag.)
13.10 Bananowe rybki (talk show)
13.40 Kłaniam się, panie Kohn (s.)
14.15 Na pływalni z Milanem Šteindlerem
14.40 Europejska mozaika
14.55 Serial dokumentalny
15.20 Bajki z Kampy (bajka)
16.00 Wiadomości
16.05 Czarujące przedszkole
16.35 Labirynt
17.05 Game Page (gry komputerowe)
17.15 Stop (rady kierowcom)
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Ten, kto cię chroni (s.)
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Wydarzenia kulturalne
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Nic nie trwa wieki (film USA, 1/2)
21.35 Reportaże TV Ostrawa
22.05 Wydarzenia, Komentarze
22.30 Bramki, punkty, sekundy
22.35 Fatalne chwile (Koniaków 1906 - błyskawica zabijała w kościele)
22.50 Spostrzeżenia skądinąd
23.00 Wszyscy mężczyźni burmistrza III (s.)
23.20 O zwierzętach i ludziach (s.)
0.15 Wydarzenia w świecie
0.25 Losowanie „10" szczęśliwych
0.30 Film na życzenie (powtórka)
2.05 O życiu ogrodniczym (dok.)
3.50 Reportaże TV Ostrawa
4.15 Europa dziś.

■ TC 2:

5.05 Obiektyw
5.30 Estoński ogień
6.00 Czarna, biała (pr. publicyst.)
6.20 Wiadomości TVS
6.40 Wydarzenia w świecie
6.50 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 Co znaczy w domu
9.00 Dzień dobry z TC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Euronews
13.00 Z słońcem za głową (dok.)
13.55 Meduza
14.25 Magazyn nauki
15.00 Diagnoza
15.20 Ekofilm (dok.)
15.50 Przedwczesne zgony
16.45 Co mogę dla siebie uczynić, czyli Jak całe życie przeskakać
16.50 Klucz (mag.)
17.25 RC - Rosja (hokej na lodzie)
19.45 Kronikarsko
19.55 Obce słowo Poezja
20.00 Czeski Honza przed bramami Europy (dok.)
21.00 Żywioł (dok.)
21.35 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
21.40 Mężczyzna z pierwszego stulecia (kom. czeska)
23.15 Historia obrazów i rzeźb (s. dok.)
0.15 Ludzie, którzy otworzyli swoje serca
1.10 Ivan Myslikovjan & Blue Birds (jazz)
2.00 Czarna godzinka z Janem Kutálkiem
2.30 Wydarzenia, Komentarze
2.50 Salon.

■ NOVA:

5.55 Śniadanie z TV Nova, **8.30** Teletubbies (s. anim.), **8.55** Afryka od korzeni po niebo (dok. przyrod.), **9.25** Z diamentami w ucieczce (film USA), **11.10** Knots Landing (s.), **12.00** Luz Maria (s.), **12.50** Mallorca (s.), **13.20** Yago, syn dżungli (s.), **14.05** Zbuntowany anioł (s.), **14.55** Świat Dawsona (s.), **15.45** Portowe gliny III (s.), **16.35** 18 kół sprawiedliwości II (s.), **17.20** Właśnie teraz z regionów, **17.30** Zaryzykuj! (teleturniej), **18.00** M.A.S.H. (s.), **18.35** Kobra 11 (s.), **19.30** DTV, sport, **20.00** Był sobie pewnien glina (kom. czeska), **21.40** Kocioł, **22.30** Wygnaniec (film USA), **0.10** Znów na świecie (s.), **1.00** Playboy nocą (s. erot.), **2.20** Kocioł, **3.10** P. F., **4.20** „A" (talk show), **5.00** Zaryzykuj! (teleturniej), **5.25** Karuzela (teleturniej).

■ PRIMA:

8.00 Cześć, wujku lekarzu I (s.), **8.50** Wspaniali i bogaci (s.), **9.40** Czarodziejki II (s.), **10.25** Prima jazda - godzina gwiazd, **11.15** Dokument przyrodniczy o wydrach, **12.15** Najdłuższy dzień (film USA), **13.55** MacGyver (s.), **14.50** Kojak IV (s.), **15.45** Dr Stefan Frank I (s.), **16.35** Grzeszna miłość (s.), **17.30** Mniam, czyli..., **17.50** Minuty regionu, **18.00** Sauna (talk show), **19.00** Dziennik, **19.15** Wszyscy kochają Raymonda III (s.), **19.45** Miś Jogi (s. anim.), **19.55** Dwie siostry (film niem.), **21.35** Gorączka I (s.), **22.35** Żonaty z zobowiązaniami (s.), **23.05** W imię prawa (s.), **23.55** Na temat!, **24.00** Bożek miłości (s.), **0.45** Sauna.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.

PIĄTEK 6 WRZEŚNIA

■ TC 1:

5.00 Sama w domu (mag.)
5.59 Dzień dobry z TC
8.30 Czarujące przedszkole
9.00 Wiadomości
9.05 Reportaże TV Ostrawa
9.30 Między niebem a ziemią
10.00 Terytorium białych królów (s.)
10.50 Szczęście domowe
11.20 Piękne miasta
11.45 Fatalne chwile
12.00 Wiadomości
12.10 Doktor Quinn V (s.)
13.00 Muzyka czeska (bajka)
13.45 Śpiewnik domowy
13.55 „Slovácko sa nesúdí" (s.)
14.35 Dlaczego nie mielibyśmy się bawić (rozrywka)
15.00 Weekend w parowozowni
15.05 Nasza wieś
15.25 Klub Przyjaciół Orkiestr Dętych
16.00 Wiadomości
16.05 Czarownice z obowiązkiem szkolnym (s.)
16.30 Star Trek I (s.)
17.20 AZ-quiz (teleturniej)
17.50 Report (aktualności reg.)
18.10 Kinobox
18.35 Nie zastanawiaj się i kręć!
18.57 Losowanie „10" szczęśliwych
19.00 Wieczorynka
19.15 Wydarzenia
19.35 Wydarzenia kulturalne
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Wielki szef (kom. franc.)
21.55 Taxi, proszę! (rozrywka)
22.20 Wiadomości
22.30 Bramki, punkty, sekundy
22.35 Jednostka specjalna (film franc.)
0.20 Losowanie „10" szczęśliwych
0.25 Wydarzenia w świecie
0.35 Szaleję za tobą V (s.)
1.00 Star Trek I (s.)
1.50 Przedwczesne zgony
2.45 Fatalne chwile (Koniaków 1906)
3.00 Piękne zguby
3.25 Na słówko
4.10 O skarb Agnieszki Czeskiej.

■ TC 2:

5.05 Na tropie
5.25 Magazyn nauki
5.55 Betonowy walczyk
6.20 Wiadomości TVS
6.40 Wydarzenia w świecie
6.50 Report (aktualności reg.)
7.55 Panorama
8.30 W krainie faraonów (s. dok., 1/15)
8.50 Może to być i wasze dziecko
9.00 Dzień doby z TC
11.25 AZ-quiz (teleturniej)
12.00 Euronews
13.10 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy
13.25 Miejscowość B (Blšany)
14.00 Labirynt
14.30 TV Edukacyjna
15.00 Kronikarsko
15.05 Animals
15.20 Gorodok (skecze)
15.45 Wszyscy mężczyźni burmistrza III (s.)
16.15 Na tropie
16.40 Przygody nauki i techniki
17.10 Oblicza kultury światowej (s. dok.)
18.10 Czarna, biała (dziennik publicyst.)
18.30 Godziny nadliczbowe
18.50 Trzymaj się!
19.10 Wiadomości w języku migowym
19.15 Euronews
19.45 Golden League Berlin (mitting lekkoatletyczny)
22.00 Seks i miłość (show USA)
22.55 Mali Music (koncert)
0.05 Piękne miasta: Frýdek-Místek
0.25 Gorodok (skecze)
0.50 Paszkwil
1.50 Jak żyje się pustelnikom
2.10 Godziny nadliczbowe
2.30 Pomysły światowej mody
2.55 Solo dla... Hm...
3.30 Kobiecy głos (s.).

■ NOVA:

5.55 Śniadanie z TV Nova, **8.30** Teletubbies (s. anim.), **8.55** Afryka od korzeni po niebo (dok.), **9.25** Tobruk (film USA), **11.15** Knots Landing (s.), **12.05** Luz Maria (s.), **12.50** Mallorca (s.), **13.20** Yago, syn dżungli (s.), **14.15** Zbuntowany anioł (s.), **15.00** Świat Dawsona (s.), **15.50** Portowe gliny III (s.), **16.35** 18 kół sprawiedliwości II (s.), **17.25** Właśnie teraz z regionu, **17.30** Zaryzykuj! (teleturniej), **18.00** M.A.S.H. (s.), **18.35** Kobra 11 (s.), **19.30** DTV, sport, **20.00** Chcesz zostać milionerem?, **20.50** Do-Re-Mi, **21.45** Prask!, **22.25** Mortal Kombat - Walka na śmierć i życie (film USA), **0.15** Nocny łowca (film USA), **2.20** Prask!, **2.50** Kolacja, **3.30** „A" (talk show), **4.15** Zaryzykuj! (teleturniej), **4.40** Do-Re-Mi, **5.25** Karuzela (teleturniej).

■ PRIMA:

8.00 Cześć, wujku doktorze I (s.), **8.50** Wspaniali i bogaci (s.), **9.40** Czarodziejki II (s.), **10.30** Prima jazda - godzina gwiazd, **11.25** Tu są drapieżniki (dok. przyrod.), **12.25** Najdłuższy dzień (film USA), **13.55** MacGyver (s.), **14.50** Kojak IV (s.), **15.45** Dr Stefan Frank I (s.), **16.35** Grzeszna miłość (s.),**17.30** Mniam, czyli ..., **17.50** Minuty regionu,**18.00** Sauna, **19.00** Dziennik, **19.15** Wszyscy kochają Raymonda III (s.), **19.45** Miś Jogi (s. anim.), **19.55** RC - Jugosławia (piłka nożna), **22.15** Powrót czarnego Buddy (film niem.), **0.00** Na temat!, **0.10** Pensacola - Złote skrzydła III (s.), **0.55** Sportmix, **1.20** Sauna.

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

ZBIGNIEW BONIEK: NIE LEKCEWAŻYĆ, ZWYCIĘŻYĆ WYSOKO

Piłkarze tonują hurra optymizm

Zdaniem selekcjonera Zbigniewa Bońka, polscy piłkarze nie mogą zlekceważyć San Marino. Jednocześnie trener jest pewny zwycięstwa, najlepiej różnicą kilku bramek, oraz trzech punktów na starcie eliminacji mistrzostw Europy w 2004 r. „Niedocenianie rywala jest wielkim błędem. Nie chcę nawet słyszeć, że gramy w sobotę przeciwko słabej drużynie. Spotkamy się z zespołem narodowym, który musimy pokonać i to uczynimy" – powiedział PAP trener Zbigniew Boniek.

Sobotnia (7 września) konfrontacja Polski z San Marino w Serravalle (godz. 20.00) rozpoczyna rywalizację w grupie czwartej eliminacji EURO 2004. Tego samego dnia w „polskiej" grupie Łotwa zmierzy się ze Szwecją. Spośród rywali Polski, o pierwsze punkty w eliminacjach nie zagrają tylko Węgrzy, którzy tego samego dnia rozegrają jednak mecz towarzyski z Islandią w Reykjaviku. Kadrowicze od niedzieli przygotowują się w Warszawie do potyczki z San Marino.

Wczoraj podopieczni trenerów Bońka i jego asystenta, Stefana Majewskiego, rozegrali mecz kontrolny z czwartoligową Koroną Góra Kalwaria. Szkoleniowcy nie uważali tego spotkania za próbę dowartościowania napastników, którzy mieli okazję zaprezentować swoje walory w walce z amatorską drużyną. „Wszyscy powołani napastnicy – Żurawski, Olisadebe, Wichniarek i Marcin Żewłakow, są przekonani o swojej wartości i nie muszą w taki sposób dowartościowywać się" – przekonuje Boniek. „Mecz z Koroną to okazja m.in. na sprawdzenie kilku wariantów taktycznych" – dodał trener, który zapewnił, że w sobotę polski zespół zapisze na swoim koncie trzy punkty w eliminacjach ME, które za dwa lata odbędą się w Portugalii. „Nie wyobrażam sobie innego wyniku, jak zwycięstwa z San Marino. Stać zespół na wygranie nie jedną, a różnicą kilku bramek. Nie możemy popadać w samozadowolenie po strzeleniu jednego czy dwóch goli, jak to często bywa w polskiej piłce" – uważa selekcjoner.

Sobotnie spotkanie będzie trzecią w historii konfrontacją narodowych zespołów Polski i San Marino. Obie poprzednie odbyły się dziewięć lat temu, w ramach kwalifikacji do mistrzostw świata w 1994 roku. Bilans jest korzystny dla Polski (wygrane 1:0 w Łodzi i 3:0 w Serravalle), ale kibice mają zapewne w pamięci pozostawiający wiele do życzenia styl, w jakim zostały odniesione te zwycięstwa, zwłaszcza na stadionie Widzewa, po bramce strzelonej ręką przez Jana Furtoka. Polscy trenerzy, pomimo, że „biało-czerwoni" są zdecydowanym faworytem, starają się tonować hurra optymizm. „San Marino to z pewnością nie jest wielki zespół, ale z drugiej strony grają konsekwentnie w obronie, a takie mecze, jak z Polską, wyzwalają w nich dodatkową motywację, chęć pokazania się" – uważa Boniek, które nie martwi się natomiast, jak zmotywować swoich piłkarzy do gry z europejskim Kopciuszkiem. „Będąc reprezentantem Polski, dodatkowa motywacja nie jest potrzebna. Nie wyobrażam sobie, aby któryś z zawodników odpuścił mecz, gdyż w takim przypadku będzie to jego ostatnia gra w kadrze" - powiedział 46-letni Boniek.

W opinii Bońka, amatorzy z San Marino (jedynym zawodowym piłkarzem w zespole trenera Giampaolo Mazzy jest 26-letni napastnik Andy Selva), są „rozpracowani" przez polski sztab szkoleniowy. „Mam taką zasadę wyniesioną z własnego doświadczenia – posiadać o rywalu niezbędne informacje. Wiemy, jak poszczególni gracze rozwiązują pojedynki jeden na jednego, jak wykonują stałe fragmenty gry. Nie będziemy przecież tworzyć pracy naukowej na temat rywali, bo często jest tak, że teoria, a praktyka to zupełnie coś odmiennego" – zakończył Boniek.

RADOSŁAW GIELO (PAP)

▲ *Podczas mistrzostw RC w piłkarskim siedmioboju par w Karwinie świetne 2. miejsce wywalczyła dwójka miejscowych zawodników w składzie František Skácelík (na zdjęciu w trakcie nohejbalu) i Jiří Novotný. Karwiniacy stracili tylko jeden punkt do zwycięzców - jihlawskiego duetu Markvart - Jakoubek (31 pkt.). Złotych medalistów wyłoniła dopiero ostatnia konkurencja - rywalizacja w rzutach karnych.* **Fot. E. KIJONKA**

■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT POLSKI ■ SPORT

❐ **EKSTRAKLASA PIŁKARSKA - 5. kolejka:** Ruch - GKS 2:0, Lech - W. Płock 2:2, Zagłębie - Odra 0:1, Grodzisk - Ostrowiec 1:0, Pogoń - Górnik 1:3, Jaworzno - Polonia 3:1, Legia - Wisła 3:2, Widzew - Amica 1:1. **Lokaty:** 1. Odra 11, 2. GKS 10, 3. Legia 9 pkt.

❐ **GP SKANDYNAWII żużlowców w Goeteborgu:** 1. Adams (Australia), 2. Rickardsson (Szwecja), 3. Dryml (RC),... 10. Krz. Cegielski, 15. T. Gollob (najgorszy występ Polaka od r. 1998 r.). **Po 7 wyścigach:** Rickardsson 132, Sullivan 123, Crump (ob. Australia) 108,... 6. Gollob 84, 9. Dryml 68, 14. Cegielski 46 p. itd.

❐ **NA MŚ SIATKAREK w Lipsku** Polska po zwycięstwie 3:0 nad Australią zajęła 4. miejsce w tabeli grupy D i nie awansowała do dalszej fazy mistrzostw. Rywalizację w tej grupie wygrała Brazylia przed Chinami i Grecją.

❐ **ŻEGLARSKIE ME w kl. Laser Radial** k. Wiednia: 1. Bartosz Andrysiak (P), 2. Dario Klibe (Chorw.), 3. Karol Rosner (Polska) itd.

❐ **ZŁOTA LIGA LA w Brukseli:** 3000 m - 5. L. Chojecka 8:31,69 (poprawiła własny rekord Polski z 2000 r. - 8:33,35), oszczep - 7. Trafas 77,95, 400 m ppł. - 8. Januszewski 49,19 s., 800 m - 9. Czapiewski 1:44,32 min.

❐ **NA MŚ w letnim biathlonie w Jabloncu** 2 srebrne medale wywalczyła Magdalena Grzywa: w biegu sprinterskim (4 km) i na dochodzenie (6 km).

❐ **SAMOCHODOWY Rajd Elpa (el. ME)** o najwyższym współczynniku trudności: 1. R. Travaglia (Wł.) na Peugeocie 206 WRC,... 3. Janusz Kulig na Fordzie Focusie WRC (Polak utrzy pozycję lidera ME).

❐ **POLSKA - BUŁGARIA 1:3 i 3:0.** Mecze siatkarzy w Szczyrku.

❐ **HOKEIŚCI POLSKI** pokonali na turnieju we Włoszech gospodarzy 2:0 i Holandię 5:0, ulegając w meczu o 1. miejsce Norwegii 0:1.

❐ **46. KOLARSKI** wyścig **Dookoła Słowacji** zakończył się w Humennem: 1. Gustav Larsson (Szwecja),... 6. Marek Błażej (Polska).

❐ **DRUŻYNOWY** mistrz Polski **w badmintonie, SKB** Liptol-Malow, pokonał w półfinałach Pucharu Europy w Berlinie mistrza Holandii - BC Amersfoort 4:2 i przegrał w finale z mistrzem Szwecji Fristjadem (klubowym mistrzem Europy) 0:4, zajmując 3. miejsce i powtarzając ubiegłoroczny wynik. (Opr. EF)

DONIESIENIA Z NASZEGO TERENU

■ **TENIS STOŁOWY. Graczom Startu Sucha Górna** nie udało się awansować do głównej fazy Ligi Mistrzów. W szwedzkim Kalmar ulegli oni 1:3 faworyzowanym gospodarzom. Jedyny punkt dla mistrza RC wywalczył Radek Košťál, pokonując gładko w trzech setach (4, 3, 4) byłego reprezentanta Szwecji Wahlgrena. W pozostałych meczach: Waldner - Čihák 3:1 (-8, 10, 10, 9), Rosvall - Mrkvička 3:0 (6, 9, 10), Waldner - Košťál 3:2 (7, -7, 5, -13, 10). W składzie gospodarzy pojawił się zaskakująco, w miejsce znakomitego Koreańczyka Kim Song Hui, defensor Rosvall. Zamysł taktyczny trenera Kalmaru święcił sukces. Pojedynek Radka Mrkvički właśnie z Rosvallem był bardzo zacięty, jednak na nietypowy styl gry przeciwnika i mocne rotacje piłek górnosuszanin nie znalazł recepty. Drużyna Suchej Górnej przechodzi do Pucharu ETTU. **(J.H.)**

■ **3. EDYCJA BIEGU NA KOZUBOWĄ.** Niebywale mocne pole startowe przedstawiło się w niedzielę podczas tradycyjnego biegu pod górę, zaliczanego do punktacji generalnej Pucharu RC. Na starcie w Łomnej Dolnej pojawili się trzej biegacze z pierwszej dziesiątki klasyfikacji Pucharu RC na czele z liderem Zdeňkiem Zoubkiem (członkiem reprezentacji RC w biegu pod górę). Łącznie w imprezie wzięło udział 64 zawodników z RC i Słowacji i co warte odnotowania - wszyscy biegacze dotarli do mety. **Wyniki - główna kategoria mężczyzn:** 1. Z. Zoubek (Luczany nad Nisą) 24:02,1 - rekord trasy, 2. A. Dedek (Asics Team Przerów) 24:30,6, 3. T. Bláha (AK Asics Kromierzyż) 24:49,3,... 7. P. Szebesta (Jäkl Karwina) 27:04,9, 8. V. Kacíř (Cz. Cieszyn), 9. P. Sikora (TJ Łomna Dolna) itd. **Mężczyźni - kategoria B:** 1. M. Macíček (Koprzywnica) 26:35,6, 2. V. Balošák (Czadca) 26:51,8, 3. R. Glajcar (Ski Alp Trzyniec) 27:38,4,... 9. R. Słowioczek (Jabłonków) 29:23,2, 10. W. Martynek (Ski Mosty) 29:52,5, 14. W. Fójcik (Cierlicko) 34:19,8 itd. **Kobiety:** 1. H. Harokowa (ACP Junior Brno) 30:46,3 - rekord trasy, 2. A. Balošakowa (Czadca) 32:11,6, 3. M. Sikora (TJ Łomna Dolna) 37:24,9. **(S. M.)**

■ **BIEG POD GÓRĘ - Koszarzyska. Mężczyźni ponad 40 lat:** 1. W. Martynek 4:45,7, 2. J. Gaman 7:13,5, 3. S. Gawlik 9:02,5. **Chłopcy 13-15 lat:** 1. T. Cyhan 5:17,3, 2. M. Czudek 5:25,7. **Dziewczyny:** 1. M. Teofil 6:07,2, 2. N. Martynek 7:03,6, 3. A. Teofil 7:47,6. **Górska mila rowerowa - Mężczyźni:** 1. B. Raszka 5:02,2, 2. J. Martynek 5:51,2, 3. J. Gaman 8:25,1. **Kobiety:** 1. D. Szczepanek 8:33,1. **Chłopcy:** 1. R. Martynek 5:15,0, 2. T. Cyhan 5:48,8, 3. M. Czudek 6:59,6. **Dziewczyny:** 1. M. Teofil 7:23,4, 2. N. Martynek 9:07,5. **(kor)**

■ **FLOORBALL - Pegres Cup w Hawierzowie.** Zwycięzcami tradycyjnego letniego turnieju zostali gracze Sparty Praga. Zespół prowadzony przez reprezentacyjnego trenera Davida Zlatníka pokonał w finale miejscowy Pegres Hawierzów 5:4. W meczu o trzecie miejsce 1. SC Ostrawa zwyciężyła nad Witkowicami 5:2. **(jb)**

■ **7. EDYCJA MŁODZIEŻOWEGO TURNIEJU W TENISIE STOŁOWYM - Karwina.** Juniorzy: 1. K. Kupczak (Polska), 2. M. Pariak (Słowacja), 3. Š. Rajčan (Słowacja). **Kategoria starszych chłopców:** 1. F. Pindura (Sł.), 2. T. Horáček (Karwina), 3. P. Slezják (Sł.). **Kategoria młodszych chłopców:** 1. P. Hartel (Sł.), 2. J. Kunc (Polska), 3. P. Haviar (Sł.). **Kategoria starszych dziewcząt:** 1. D. Lenčowa (Sł.), 2. L. Zatkowa (Sł.), 3. A. Paszanda (Polska), 4. L. Dužišowa (Karwina). **Młodsze dziewczęta:** 1. M. Wolak (Polska), 2. K. Kapek (Polska), 3. K. Renowa (Sł.). Kolejne zmagania młodych tenisistów stołowych zaplanowano na 20.10. **(k)**

■ **PIŁKA NOŻNA - MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** Pietwałd - Datynie Dolne 2:0, F. Orłowa - Sn Orłowa 2:2, SK Hawierzów - Sucha Górna 2:1, SKF Hawierzów - Poręba 0:1, B. Rychwałd - Cierlicko 1:0; mecz HDB B - L. Łąki przerwano w 20. minucie z powodu ulewy, termin zastępczy 11.9. **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Noszowice - Hukwaldy 1:1, Chlebowice - Oldrzychowice 2:3, Starzicz - Rzepiszcze 2:1, Gródek - Palkowice 2:1, Wędrynia - D. Domasławice 2:0, Nydek - Gnojnik 3:2, Wacławowice - Ostrawica 1:0. **Lokaty:** 1.Gródek, 2. Oldrzychowice po 9 pkt., 3. Wędrynia 7 pkt. **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** FC Kozlowice B - Stare Miasto B 6:0, Frydlant n. O. - Janowice B 3:0, Wojkowice - Luczina, Metylowice B - Milików 0:0, Toszonowice - Kuńczyce p. O. 0:1, Bukowiec - Raszkowice B 0:1, Dobratice - Piosek 2:3. **Lokaty:** 1. Kuńczyce p. O., 2. Raszkowice B po 9 pkt., 3. Piosek 7 pkt. **(jm)**

■ **ŚLIZGAWKA - Orłowa:** czwartek i piątek 9.30 - 11.00, sobota 15.30 - 18.00, niedziela 13.30 - 16.00. **(Opr. jb)**